

Grande munus est quoniam sibi pondus habet
 Nam lex multa datus cum lege noua manifestant
 Undique presbiterios quod decet esse sacros
 Petrus in aurora que strabam straxit et ille
 Festus in hac causa verus et auctor erit
Deo datus ista uidet noua que confirmat et omnis
 Sacrificans azis immaculatus erit
 Absque sin macula sit corporis actus et eius
 Displicet tunc deo feda nec illa gerat
 Non habeat maculam nec sit innotua reatus
 Ne primum maculet accis praua bonum
 Que tunc hęc macule dicuntur in ordine dnam
 Presbiteri ut lactos sit magis inde memor
 Dicitur hic cecus qui mundi subire plenus
 Ad lumen vite capere nescit iter
 Est lupus cuius ingens inerat intus
 Sed carnale tamen eius operat opus
 Albugo cecat oculos et denotat illum
 Qui timet astubens candida facta sibi
 Est paruo naso qui nec discernere parua
 Sufficit et quod agit perficit absque sale
 Est nimis naso qui non intelligit illud
 Quod legit et doctum se tamen ipse facit
 Est torto naso qui dulce fatetur amarum
 Et sanctos actus indicat esse malos
 Est claudus qui nouit iter sed curvare tardus
 Heret in hoc mundo carne ligante pedem
 Fractus pes et fracta manus reputat in illo
 Qui claudus peior tardat ad omne bonum
 Vir est gibbosus quem mundi facina curuat
 Emma nec cordis summa bidece sunt
 Corpore in stabie succensa libido notat
 Que corrupta suo crimine plura facit
Predictis hinc signis se sciatis eximium
 Lex uidet et panem non faceret ille deo
 Ora manus tendens accessat ut erigat archam
 Sed nimis audacem mox sunt vltima manum

Hinc ideo dicunt meruisse necem quia nocte
 Transacta cohibu commisso et suo erat
 Declaratur in hoc quod qui pollutus ad aram
 Accedit mortis vulnere dignus erit
 Experimenta docent quod ab hoc detergere sores
 Ffida manus nescit dum tenet illa lutum
 Presbiter est dicitur prebens alio id est si
 Erret tunc errant Incece quosque putat
 Dano sacra sine docens notat ista loquela sacerdos
 Si malus est alij sunt magis inde mali
 Non sine sciat cura quoniamque professus in hunc
 Ordinis est opere si bene seruet opus
 Ergo prius bideas qui standere bis et in illud
 Si standas facias que uidet ordo tunc
 Non solum faciem mores sed confer et artes
 Proficias curis ex quibus ipse tunc
Hic loquitur quod etas sufficiens priusquam
 gradum Sacerdotij sibi assumat in hore
 requirit? Loquitur etiam de suorum vasa
 pilorum et dicit quod talia in signum multi
 dicie et sinceritatis specialiter presbiteris
 ueniunt. Dicit ulterius quod presbiteri a bo
 nis opibus non esse ociosi Capitulum 2^m
Quam prius assumat.

Inatua requiritur etas
 Presbiteri officium plenus ut ipse recipat
 Nam flos etatis temptanti concipit hosti
 Carnis et etatis seruet vitæque calor
 Jam quos deuat adhuc tenere laxima carnis
 Improba pastores non decet esse gregeis
 De regnare deo possint sibi vasa corona
 ferat et ut facta nobiliora gerant
 Radice non excirpat vasa pilorum
 Sed rasi cresunt multiplicando magis
 Sic licet expellat omnes de pectore motus

Non tamen hec penitus cuncta fugare potes
 Non ita insus eris quam semper habet caro pingua
 Intus habes cum quo prelia semper agas
 ¶ **S**i quando mundum fugias a puluere mundi
 Perferre prius non potes esse tamen
 Nam licet euitas sumis virtutibus omnes
 Ex animo culpam non resarcire vales
 Fuit tamen ex imminuo hec quam retines tibi culpa
 Ne tua mens timeat dum bona multa geris
 Ex tali culpa tibi soluitur ergo tributum
 Ne tua mens paudet labe remota breui
 Sepe cadit insus fragilis quia sic manet omnis
 Ne nimis exaltet gloria bana virum
 Qui leuiter cecidit ut surgat foris ille
 Casum felicem suscipit ante deum
 Inu estis mundi sed non penitus sine sumo
 Nam sine peccato vivere nullus habet
 Sepe boni factus post temptamenta sequitur
 Nescidensque suam prelia carnis habent
 Vitale nempe foret senes extingueret flammam
 Et sanis sicut peccatis habere tamen
 Se videant oculi per quod temptentur et aures
 Obserua vicia ne somno intret ibi
 Quomodo est aptumque magis distedere pace
 Ponere quam bellum comare quale requies
 Integer est melior intidus gladiator in armis
 Qui cum tela suo sanguine tincta madent
 Inque dei missis intidus sine labe sacerdos
 Immenet tardam victor in hoc placidum fert sibi lucem dei
 Quale sit hoc quod amas celerrimam circumspecte mente
 Et tua lesivo subtrahere colla iugo
 Debet homo sapiens nascentes pellere morbos
 Immenet tardam ne sibi lentus opem
 Opprime dum noua sunt subiti mala semina morbi
 Et tunc incipiens ne resistat equus
 Nam mora dat vires teneras mora conficit vnas
 Et validas segetes quod sunt herba facit

Si venio aggredere tibi sit magis aspera vita
 Flamma recens medica sepe vitat aqua
 Ut corpus redimas feruim pacemque et ignem
 Quantum fert anime plus medicina tue
 Ocia si tollas perire cupimus arcus
 Extremique iacent et sine luce faces
 ¶ **N**on delinquas debes imponere culpe
 Effrena vagos gressus ocia quodque fugans
 Presbiteros opare de re sibi que sit honesta
 Aut se de precibus sollicitare docet
 Efficit enim sportas et frangit ocia paulus
 Namque vagans aliquo noluit esse modo
 Ex regine cepit pestis temissima luxus
 Arumque et fame prodigius hostis honor
 Ex regine sequitur infertmata voluptas
 Sanguis anime criminis omne nephas
 Inuolant anime varia sub ymagine moti
 Saltem virtutis dum caro nescit opus
 Vitale nempe dabit deus omne viris opus
 Debet mercedis pondera ferre labor
 Sollicitudo decet animam disticta labores
 Dum subit et vicia carne domare queat
 Sollicitudo inuolant corpus perimrat et illa
 Vitium quo licetis vniat in orbe modis
 Ocia dumque caro petit et torquet labor exul
 In scelus ex solito more parat ibi
 Demon femineos et molles diligit actus
 Quando viri virtus omne virile negat
 Ocia quippe nocent in talibus absque labore
 Quorum procolis non valet esse salus
 Culpa quidem longe facit esse deo prope virtus
 Difficet ista deo placat et ille deum
 ¶ **H**ic loquitur de presbiterorum dignitate
 spiritali et qualitate huius si bene agant sua
 officia plus alijs proficiunt sicut de suis
 malis exemplis delinquendo magis ministrant
 occasionibus

Rebica fit magni honoris maioraq; potestas

Si procul a vicis sit pmo atq; bonis
 In sacramenti manibus misteria summi
 Tractant quo verbo fit caro uncta deo
 Inq; stelus lauacro baptisim tollere sancto
 Possunt quo primus corruit ipse patens
 In quoq; lege noua celebrant sponsalia nra
 Et si mira petunt cassaq; nulla ferunt
 In quoq; confessio veniam prestant readmus
 Errantiq; viro dant remeare deo
 In quoq; celestem dant nobis firmere panem
 Post e in extremis vincto spectant eis
 In quoq; defunctis debent conferre sepulch
 Inq; sua missa reddere vota pia
 In sunt sal terre quo nos condimur in orbe
 Absq; sapore suo vno salietur homo
 In sale quod misit in aquas heliseus castam
 Sanat nec remanet gustus amarus eis
 In sale signatur prudens discretio mfra
 Et discretus homo condiat inde suos
 In sunt lux mundi qua pte si tenobrosi
 Sunt tunc nos caci stannus in orbe vagi
 Dano offendiculum ceco quo leditur cillum
 Et deus infatuit hic maledictus erit
 Eeco pponit obstacula qm maledicta
 Pecandi prebet p sua facta viam
 In sunt stala iacob tangens celestia summa
 Plena satis gradib; vnde patebit iter
 In sunt mons sanctus p quos constendere debet
 Virtutum culmen qm qz fidelis homo
 In sunt consiliu nostrum via recta hinc
 Legit ductores et noua nostra salus
 In claudunt celum populo reserant r aptum
 Possunt hinc bon subdere cuncta sibi
 Crescite dicitur hys r multum reddite fructu
 Pertinet ad mores ista loquela bonos

Dicitur hinc terram replete nota tibi dicitur
 Plemis in ecclesia fructibus esto bonus
 Nite deum lacrimis nemo demet quia nullus
 Exopere virtutis debet adesse deo
 Sic placare deo iustosq; reoq; sacerdotes
 Debet et ad celos fundere thura precum
 Oret ne iustus a iusticia cadat oret
 Et pramis surgat r mala prima fleat
 O qm res vilis dnm presbiteri est vt a sellis
 Moribus indoctus e sine lege rudis
 In numero sunt presbiteri celi quasi stelle
 In tamen ex mille q duo luce manent
 Scripta legunt nec scripta sciunt tansi tamen ipsi
 A vulgo distant quod satis esse putant
 Sunt tales r sunt alij quos aedua virtus
 Ornat in ecclesia qm bona multa ferunt
 Emittit coruum pce non redit ille columbam
 Emittit reditum missa columba facit
 Sic et in ecclesia sunt coru suntq; columbe
 Sunt cum felle mali sunt sine felle boni
 Eras primam cantant cum se conuertere tardant
 Sed tollit tales sepe suprema dies
 Tales sunt pigri quos mundi vincula necant
 Nec promissa dei regna ferre volunt
 Ordinis ipse sui qm seruat inua sacerdos
 Redus r exemplis dogmata sancta docens
 Non honor est tantus quo non sit in ordine dignus
 Laus sibi nec populi sufficit immo dei
 In clero fateor quos approbat aedua virtus
 Illorum merito graua mara erit
 Postq; dixit de errore illoz q int' stales
 Sacerdotu ministerii sibi assumpserunt: iuten
 dit dicere secundu nunc de errore stolatu
 qui Ecclesie plantule dicuntur Ca. 29^m
HOrum sunt clerici cognomin
 et stolaris

Ecclesie plantis quos vocat ipse deus
 Otri dnm bonis erant planta scolazie
 Ecclesie fructus que facit facit esse bonos
 Qui studet in morum causis & non viciorum
 Qui sibi nec mundum computat immo deo
 Clericus ipse dei super hoc reputatur & eius
 Principium sine claudet inde bono
 Summum doctoris virtutum regula iusta
 Discipulos dociles de ratione fouet
 Qui studys herent cor ad alta leuant & in altis
 figunt hii vera sunt holocausta deo
 Hinc tamen me eos puto multos esse vocatos
 Electos paucos condicione probos
 Moribus hii dnm studij virtute vacabant
 Nunc vicijs studia dant vigilare sua
 Vix pro materia si quicquid studet omne stenda
 Solum sed forme sufficit umbra sue
 Clericus ne stolas animo paciente solebat
 Gloria nunc mundi statq; magistrum sibi
 Disturbansq; vagus potator & acidosus
 Deditus & deneri cunctis hic & ibi
 Ex planta stolorum non fiet fertilis arbor
 Nec faciet fructus arbor iniqua bonos
 Sepe senecta tenet tenuit quodcumq; inuentus
 Si malus est inuenio hii bonus ipse betus
 Est bona qui videt bonitatis germina profert
 De iudice mala germinat omne malum
 Quisq; suos igitur pueros castiget ut illa
 Virgula non licite mortis agenda fugat
 Qui virtutis habet inuenis cum flore magnum
 Distat & ipse pie qui probitatis erunt
 Proficet talis sed quem doctor biosus
 Iustitiam hic raro fructificabit homo
**Hic querit causam que stolarum aios ad
 ordinem presbiteratus inducit Tres enim
 causas precipue allegat et tractat de quarta
 Causa que raro ad psum continuit** Ca. 30.

Sunt aliqui studio modo qui
 pstant animos
 Restio que causa sit tamen inde rea
 Quicquid agant homines intencio indicat omnes
 Corde qd interme est caput ipse deus
 Hinc prepositis verum michi pande stolaris
 Sicq; sit studij condita causa tm
 Nummi primo cum te facis ordine facio
 Cum te principio presbiterare deino
 O que mente tua fuerit tunc motio sidna
 Hoc vel pro mundi sit vel amore dei
 Aut tu certa tue michi die pmo dia cause
 Aut tibi que sapio dicere vera volo
 Sunt plures cause p quas communis in orbe
 Est sacer hic Ordo carus ut ecce modo
 In prima causa fugio mundana flagella
 Legis communis que dat amara vicio
 Viximus vides qd non sudore laboro
 Scia que queso sic & habere queso
 Tercia causa meum dat beneficium quoq; victum
 Sicq; meo placito persto quietus ego
 Ex hys causata mea fuit deuotio tota
 Qua poterit cetera vasa corona michi
 Hec est causa stole cuius inua studeo
 Que facit & loquam me docet arte suam
 Ipsa stola gradus michi dat constendere sumos
 Sic & me ecclesiam standere quero bonam
 Nam si fama viget puto qd prebenda vigebit
 Sicq; vacare libris est labor ipse leuis
 Sic sacer ordo michi placet & sic litera clari
 Confert dnm studio pinguis licet gero
 Tunc causas dixi constat quibus ordo stolarum
 Sic propter mundum me reor esse reum
 Nam michi nil melius dnm sufficit ipsa facultas
 Estimo quii mundi gaudia ferre michi
**Est sed adhuc causa melior tamen omnibus illa
 Qua stola discipulum gaudet habere bonum**

Hoc solum antiquis non nostris stare diebus
 Que de virtute concipit acta stola
 Nuper erant mundi qui contempserunt beati
 Pompas: et summum concupiere bonum
 Et quia sine stolas acunt mentes fore sanctas
 Scripturae studio se tubuere pro
 Non hoc ambicio non hoc amor vixit hendi
 Sed studio mores commementar erunt
 In contemplantes celum terrena negabant
 Causa voluptatis nulla remouet eos
 In neque formos optabant regis messis
 Nec foris in plebe nomen hère vabi
 Hoc neque procellens superabat comptus manus
 Nec hinc hinc uis nec mulieris amor
 Moribus dixi desiderant exempla futuris
 Que sibi discipulus debet habere stolis
 Que tamen in vicium virtus comertit: que
 Nuper erant mores turpia pñua gerunt
 Que modo scripta dei dicunt se distere laudi
 In laudem mundi beatus auarus honoz
 O res omnia mundi sequi et studet ipse stolaz
 Mores dum vicia sunt magis acta sua
 Sic quia stat cecus moro sine lumine cecus
 Erant nos sine luce vagi
Ex quo tractant de errore Cleri ad que
principue nostrarum spectat Regimen
ammarum: iam intendit tractare de erro
re vnoz Religiosoz: et primo dicit de Mona
chis et alijs bonis temporalium possessionem
optinentibus: vnoz vero illorū sanctitate
commendans illos precipue qui contraria
faciunt opa: redarguit

Incipit Liber quartus

16. 9
 072
 Cum primum

Sunt et claustrales

Inuicem se condicant: De quibus ut sapio sibi pauca volo
 Dicitur ut ipse probat quosdam possessio signat
 Quosdam pauperes sed simulata nimis
 Est bona religio de se sed Religionem
 In fallunt tales dicimus esse malos
 Qui bene sub claustris hinc sunt fore credo beatis
 Quos mundanis amor nescit habere reos
 Quosq; manis aratro mittunt nec respicientes
 Letus vnoz sanctos ordo notabit eos
 Est deus in monachis sunt et America celi
 Ipse sine qui mundo claustra subire voluit
 Cum ipse amare duo parit contraria sumit
 Alterius vires subtrahit alter amor
 Sic qui presunt facies lazuare sub umbra
 Odinis et mundi crimina subteris agunt
 Talibus ipse mea fero scripta nec alter ab ipse
 Redimmo immo suū quisq; reportet omis
 Est nichil ex sensu proprio quod scribo si ora
 In michi vox populi contulit illa loquor
 Sunt etenim monachi possessio quos titulauit
 Quidam quos nullis moribus ordo ligat
 Nam possessores aliqui sic otia querunt
 Odinis ut nequunt vlla noxia pati
 Ferre famem fugiunt vnoq; sitim suspundant
 Pellab; calidie fugis et omne fugant
 Sic grauitas ventis noctis non sinit in horis
 Nec vox rauca cypho concunt alii choro
 Venoret in mensa talis nisi fercula plura
 Euacuet plures potib; atq; cyphos
 Tunc infirmari se credit et hinc recreari
 Postulat et ludis sic bacat ipse sine
 Est nam vno sessus a potibus ille professus
 Sic cupit in vno dampnis adesse deo
 Vinum dnmq; geves ad se trahit hos mulieres

Dant simul ista duo claustra relicta modo

Si celum poterit calefacta veste lucari

Et gula cum superius possit habere locum

Tunc puto q Monachus causa signatus viraq;

Conatus Petri stabit in arca poli

**Hic loquitur de Monachis illis qui
contra primi Ordinis statuta abstinentiae
virtutem linguentes delicacias sibi cor
porales multipliciter assumunt**

Orditia cum viciis

multa ratione coherent

Orbem nec remens orbis ad acta redit

Nil consina inuat ml aut bilissima vestis

Si lupus est qmne esse videt omis

Nam falli possunt homines sed fallere xpm

Qm nullum fallit fallere nemo potest

Iste quidem fuerit similitate religionis

Dampnat & ad nichilum computat illud opus

Veste tamen sola monachus iam cadit ab orbe

Et putat in forma sufficit Ordo sibi

Materiamq; sui curat nichil Ordinis ultra

Vestis erat monachus mens & in cibo vagat vana

Talis enim Monachus quia sit q in ordine ventus

Ex tenui victu corpora raro vigent

Postulat oris opem quas & magis appetit estas

Sunt ut ex ore gaudia venter agit

Inmemor ipse patris humeris qm ferre solebat

Vna suo monachus optima ventis gerit

Haurit & in stomachum talis velut amphora bachi

Est dare nec vacuum ventis timentis locum

Pennis ex causis monachus vitare licum

Debet & est vna ne caro supra petat

Nec bona conspiciat vaster nec in ebrietate

Desideat nec eo febricitet homo

Attamen ipse nichil curat quin replet mane

Ex 277

Corpus et est anime quotidiana fames

Nunc mucus panis Monachis sustileq; vmi

Et carnes festa quotidiana parant

Nunc locus ecce coque assat gelat atq; resolu

Et tenu & stringit colat & acta probat

Si poterit Monachus ventrem crassare gulosus

Suo labor ut facis ml putat ipse libris

Despicens magna plebs ista ingras petit ollae

Preponit vicia moribus apta sua

Ne macerare fames crasse queat in gula plene

Languentes stomachos ventris amica replet

Quid se honorari nescit sed ventre beari

Hoc dicit Monachus est vna vita salus

Accelerans currit cito tunc pulsatur ad ollam

Preterit a mensa mea nec vna sibi

Sed pede spondano lentus de nocte resurgens

Cum venit ad laudes vltimus esse petit

Ordinis in primo Monachus domus antea fuerit

Aulag; nunc grandis marmoris ornat eos

Nulla cogitatio sibi fuerat firmosa nec igne

Deliciosa Cocus cocta vel assa tulit

Non cibus excoctus neq; ferula carne repensa

In primo Monachis tempore crassa dabant

Corporis molles animas non pressit eorum

Nec calefacta caro callida supra petat

Vesteq; pellicea sua corpora munda tangebant

Quo modo de lana mollino ipsa tegunt

Herba dabat victum fons potum turpeq; vestem

Et illicum nec eo tempore mirum erat

Non erat mundia claustralio tunc neq; pompa

Quo fuerat maior sermo ut ipse minor

Non erat argenti pondus neq; circulus auri

Que poterant sanctum tunc violare statum

Non tegit loculos nimis neq; vna palatu

Nec fuit in lumbis carnea flamma fms

Hyne fuerat sancta mens propositum bene seruans

Perdurans in idem quod bene cepit opus

Hi fuerant homines in ista mundum fugientes
 Quos peccatorum nullus omstat amor
 Mundus non retrahit illos a tramite recto
 Illos nec reuocat ad mala feda caro
 Omnia postponunt que mundus bana munstrat
 Et celi solium concupere demum
 Tunc pudor in stipula nec erat cepisse quietem
 Nec femini capiti supposuisse suo
 Silua domus fuerat / cubus helba / cubicula frondeo
 Que tellus in illa sollicitate dabat
 In magno corulus precio tunc floruit illis
 Inuagz magnificas quercus habebat opes
 Adibutes fetus montanaqz fragra legabant
 Que condita sale nec spererebant
 Si que desiderant patula fons arboris glandes
 Inmediant / in hys conualuere abis
 Contenti modico natura sponte creatis
 Soluebant summo vota pudua deo
 In tunc infacie pfecti grana ferentes
 Fructus centenos nunc sine fine metunt
 Sed betus illa salus ammannum religione
 Que fuit infirma carne subacta perit

Hic loquitur qualiter modus et Regula
qui a fundatoribus Ordinis primitus
fuerant constituti iam nouit a viciorum
consuetudine in qm pluribz subitunt

IN noua multonca ammi mu
tat e inde

Testis erit Monachi regula mota michi
 Est non curata monachorum Regula prima
 Et manu re dempta sic manet ipsa gula
 Et modus a modis largissima bina bibendo
 Dicitur in Monacho qm vorat absqz modo
 Et non lingua loquax dentes turbare gulose
 Possit. Inim praudet ordo flere mber
 Nec pes deficiat ventris sub pondere pressus

Quando bibit monachus pfectet ipse pmo
 Expediat a Monacho uasim caput esse rotundo
 Ne coma ppediat pendula quando bibit
 Mutua pacta ferunt monachi q si quis eorum
 Prebibat in fundo in remanere finet
 Vasaqz sic plena vacuantqz replent vacuata
 Et faciunt bachi propria festa loci
 Sic confert Monacho bestis largissima pleno
 Ne pateat grossi ventris ymago fm
Et monacho tali semp fuit ardor edendi
 Tant cibis z sompnis que caput ipse magis
 Quos pontus quod terra parat quod e edunt aer
 Et audis audis faucibus ipse vorat
 Itaqz fietum recipit de toto summum terram
 Et tamen aueta maris crapula semp hiat
 Inuagz et de putei pegemas suscipit ampnes
 Quantuamqz flumne nec faciat aquis
 Et cremat in mensis pluresqz faces calor ignis
 Et sibi quo magis est copia plura petit
 Sic epulas varias confirmat ab ore pbano
 Inglemes Monachi ventris amore fm
 Sic gerit ille grauem maturo pondere ventrem
 Et lenis a popo meno vacuata redit
 Potibz assumptus facer hic non mobilis exeat
 Firmiter a sumpto stat gramo ipse loco
 Sic sumpto bino ardonachorum torpet mane
 Peccus e a claustra pondere cadit omnis
 Sic magis impleta pia gaudent cistera fuso
 Que fouet affata spiritali illi mero
 Sic sancti faciunt longos medicamina sompnos
 Inmptaqz bina nimis causa saporis erunt
 Fite bibens vna sit istus nestio namqz
 Sic denno in bina ipse igne et igne finit
 Inuagz ergo ventris latitans sub esse dolenti
 Gaudet subqz sacra fronte nebanda gerit
 Inuagz mundia monachi sub pectore antro
 Os silet exoritur mens tamen intus agit

Et quia lingua tacet manus est que constrata signis
 fabulatur in digitis turpia plura satis
 Sicut loquax digitus redimendo silentia debi
 Dicitur et in vitiis plus meretricis fuit
 Ora timent ira ingrestitur sanguine bene
 Immota commota lenius igne micant
 Sepe summi feruens oculus dabit ira colorem
 In quibus alterius mortis ymago patet
 Non minus in vultu dampnosa superbia tali est
 Quam si de miquilo sternevet ense suo
 Sic quibus ordo prohibet bellare loquendo
 Pugnat et in mente distatit ense caput
 Dum nequit ipse loqui sub cordis ymagine rancid
 ffatus in mundani clanculo murmur agit
 Quam vultus habet pro verbis murmur reddidit
 Et nequit in mente quem manus ipsa nequit
 Tunc pallor vultus suspiria pectoris horror
 Aspectus motu nuncia mentis erunt
 Quicquid homo patitur nam sensus extiores
 Interior motus ad sua signa mouet
 Allegat vultus affectum mentis et nam
 Pectoris accensi de grauitate notat
 Nullus enim mentis est se sine voce loquat
 Iudex quoniam vultus certior esse potest
 Quicquid habet bestis ingredo simplicitatis
 Quid latet interius experientia docent
 Præpositum Monacho monachus postponit amore
 Immundet hos omnes quos nequit ipse sequi
 Commolat ad pulsum campanæ quisquis in vni
 Ordine et forma cetera vana ferunt
 Vox canit ipsa choro foris et mens murmurat int
 De petit in celo mens sed in orbe locum
 Sic non materiam seruiat sed in ordine formam
 Fructibus ablati corpus maneat ne fouent
 Sic patet exterius labor et sapientia si quid
 Stultior interius occupat actus eos
Et sic loquitur de Monachis illis qui contra

primitiua sui Ordinis statuta mundi diuicias
 ad usus malos suo nesciente proposito appropriare
 sibi clanculo presumunt - **Ca^m quartum**

Nulla uouere uuat an q^d fit
ge votu

Est nam mendaci laus tribuenda nichil
 fraternalis amor deberet membris esse
 Inter eos saltem quos prius ordo ligat
 Non tamen hoc patitur hodierna spes sed in nam
 Prouocat mundia quicquid amoris erat
 Ut eos campestris rursum qui ruminat herbas
 Detrahit in claustris sic semdemon homo
 Si non corvodi vis tu corvodia nulla
 Int^r eos est ubi raro fides
 Dum tua deponunt tunc te reuerent^r adorant
 Sed hinc si memores amplius esse solunt
 Nil sibi quod dederat confert fundatio premia
 Sit nisi quod quezant quotidiana lucra
 Denegat hoc ratio quod homo possessor uterq;
 Et mendicis erit ordo nec illud habet
 Nunc tamen hoc vanos monachos nichil implet in orbe
 Et quibus una fames semper et una sitis
 Hoc de serommo legit^r simul et benedicto
 Ut manu exemptis consequeremur eos
 Ornamenta sui bendunt altaris et ulla
 Pauperis in licitos distribuere abos
 Ecclesie boni sunt moxum que religiosio
 Quanda^m videtur non utinere licet
In monacho dare his sibi possidet omne quod offert
 Nil sed habet proprium signum ab inde petas
 Hinc sunt unanimes hoc est ammo quod eodem
 Quisq; sui proprium solus habere cupit
 Sic quicunq; prius vetus ordo statuta colebat
 Mutatis vicibus inficit ordo nouus
 Ingenuos raro monachari certumius immo
 Ordine rurales sunt magis ergo rudes
 Quos tamen in sanctos sanctus creat ordo p^resse

In patris ingenium sunt et honore probi
 Quid dicam sed eis dignos quos ordo nec ortus
 Approbat immo suum tempus mane ferunt
 Si benedictus eos fundant quoniam maledicti sunt
 Omne deus aperte non benedicit eis
 Quo magis attraxit mundus quoniam prope aratro
 Et retro respiciunt hos mea scripta notant
 Quod quos empiat quoniam quoniam cuncta reliquit
 Ad mala cur rediat quoniam bona facta donet
 Terram contemptuam quoniam celum queris habere
 Si mansiva petas hec fugitima frige
 Numquid habent monachi propriam de iure creati
 Restio de iure tu tamen acta vide
 Si feretis custos poterit dominum capere mimos
 Quid propriam queris hic michi testis erit
 Seu quod in officio Monachus quandoque vagandis
 Propria conservat optus acta probat
 Nam cum congeres sibi sit tunc inde nepotes
 Ad laudem veneris quoniam colit ipse pino
 Eius enim nati sunt ficto nomine coersi
 Veritas sic pietas ceca unabit eos
 Peccat in claustris elemosina ficta sinistra
 Dum monachus gentis dat sua dona sine
 Sic floret pietas mundo secreta nomine
 Talia dumque davi fugit amore dei
 Cum finitum licitum fuerit tunc dicere possim
 Quod licet ex dono talia ferre deo
 Sed qui sic proprios communia vertit in suo
 Ex merito domi fert maledicta dei
 Talibus in domo circumantur claustra rimo
 Horrea cum gramo compaciuntur eis
 Centum claustrales macerant ut huius duo vel tres
 Officio domi stant pingua labra gerant
 Omnia sunt nostra dicunt lamp non tamen equa
 Pendet domi solus plus capit ipse tribus
 Sic loquitur qualiter Monachi extra
 Claustrum vagare non debent #

ASB MARCIUENIS

Cam. 9to

habitatio congrua pistis
 Et claustrum monachi stat domus apta sibi
 Ut mare defunctos retinere negat sibi pistes
 Sic claustrum artonachos euomit inde malos
 Non foris a claustris monachus nec aqua fore pistas
 Debet tu nisi eis ordo reuotus eis
 Si sunt pistis quoniam postposita maris undis
 Pastua de terra querit habere sua
 Est minus imperium ponere nomen
 Debes sed monachi ponere nomen ei
 Sic ego claustrali dicam quoniam gaudia mundi
 Appetit et claustrum deserit inde find
 Non erit hic monachus sed apostata iure vocandus
 Aut monasterium templi quos vocat ira dei
 Qui tamen in claustris resident et mente vagantes
 Respicunt mundum cordis amore nouo
 In visu domini tales transgressio fedat
 Quo punit claustrum premia digna sui
 Non est hic sapiens bona quoniam sibi pluribus annis
 Colligit et solo dissipat illa die
 Qui villas artonachus et campos erunt illud
 Depone meruit quo reus ipse cadit
 Sunt tamen ad presens pauci quoniam mente vel actu
 Non vaga delirio corda dedere sine
 Dixerat hec salomon homines quod manus amictus
 Qui patet exterius interiora docet
 Sed licet ex humili monachus se teste figmet
 Tunc tamen a latere plura supra vides
 Hic loquitur de Monachis illis qui non per
 diuino seruicio sed magis per huius mundi
 honore et voluptatum habitum sibi Religio
 nis assumunt. Capitulum Quintum Septu
 mius pzedogz
 andanic ipm

ASB MIRA CORUUS

Quem male demerit cetera libido notans
 Sub soluturum sperat destruxit legifer ipse
 Quos mundanis amor religione tegit
 Hinc etiam tangit quem Religio amictus
 Lazuat ut hinc ceteris possit honore fieri
 Inrepe pecus monstrum turpis sine gramine campus
 Et sine fronde fructus & sine cruce caput
 Turpior est monachus habitum qui Religio
 Quispiam est & monachi condicio caret
 Ut fugiant mundum iubet ordo vetus monachorum
 Dicunt quod fugiunt sed fugiendo peccant
 Pamp quem fulco genuit natura pargo
 Vult licet indignus esse priore prior
 Quem sibi non dederat mundus struat honore
 In claustris veteris immemor ipse factus
 Sic quos inre patris humilis natura creauit
 Cum monachi fiant ordo superbit eos
 Non dompm sed & hinc demum nomen sibi querunt
 Et faciunt largam que sint arcta hiam
 Nil graue tangit eos reputant neque posse grauare
 Vix nichil ergo sciunt conde rogare deum

**hic loquitur qualiter paciencia vna cum
 ceteris virtutibus a quibusdam claustris
 dicens superuentibus se transtulerunt**

MORTUUS EST dompmus/pacien
 vniuersi/professus

Mortuus est etiam dompmus castus & ipse
 Successit lupus vastat & ipse domos
 Dompmus & inconstans constanti claustra nequavit
 Que residens odium vendicat esse sua
 Dompmus & hypocrisis dompmus copulat sibi fatum
 Dum sibi fructus magnum sperat habere fatum
 Quos monachi veteres plantabant in pino amoris
 Inuidie fructus iam nouus ordo parit
 In modo Bernardi sed vel regula regneri

Confert commonachis sufficit immo nouus
 Obstat auarus cuius simplex & mundus alter
 Ordinis exemplum qui modo ferre nequavit
 Expulit a claustris maledicus sic videtur
 Sic gula temperiem sic dolus atque fidem
 Mollis adest Abbas quem mollia claustra sequuntur
 Vanasque sic vanos ordinis umbra tegit
 Spiritus hoc quod erat nunc extat corpus mane
 Et dompmus mundus omne gubernat opus
**hic loquitur sicut monachi: ita & erran-
 tes Canonici a suis sunt excessibus culpandi**

Re consumuli sicut decreta
 fatentur

Iudicium simile de vacce dabis
 Quotquot in Ecclesia signantur Religiosi
 Si possessores sint reputantur idem
 De monachos sic Canonicos quos deuat error
 In casu simili culpa coequat eos
 Immo tamen de fertur plures sua inra recidunt
 Hypocrita nouo que quasi inre silent
 Hinc rigidum texum quem scripsit auctor ordo
 Mollificant glosis de nouitate finis
 Sufficit ut credunt signari nomine sed
 Ordinis & facere quod petit ordo parum
 Nomen Canonici si sit de canone sumptum
 Illud in effectu res tibi vau probat
 In tamen ad eusum gestant in plebe figuram
 Sanctorum sed in hoc regula sepe cadit
 Subtus habent bestes abbas sed desuper ipse
 Fugra superficies candida queque tegit
 Actus & e contra se demonstrabit eorum
 Fingunt alba foris inra sed intus agunt
 Non sic dico tamen hinc qui sua claustra frequentat
 Ad contempnendum simplicitate sua
 Talibus immo loquor quibus est struat ab inra
 Mundus & exterius cetera signa gerunt

Hic loquitur qualiter Religiosi male videntur
omnibus alijs quibuscumque hominibus
infelicissimi existunt. *Ca. 9. nomini*

Ca. 9.

ASsumo claustrales *magna mfe
licibz horis*

Pre reliquis nasci sint nisi forte boni
Mundo nam monachus moritur omniendo professio
Quod nequit in mundo sic beluit alio homo
Exterius gaudere homo et si quid abintus
Sic cupidus mundi perdit amena poli
Sic nec presentem vitam nec habere futura
Constat eum quo bis est miser ipse magis
Mortuus ac vita moritur quod omnis ab illo
Ordinis quod me gaudia nulla capit
Et nisi corde deum solum meditetur et inde
Gaudeat in celo parvo sibi nulla manet
Nestio quis stultus claustrali stultior extat
Qui se sic proprio priuat utroque bono
Tempus mane perit cum presentis vita negavit
Gaudia nec celum vita secunda tenet

Hic loquitur qualiter vnusquisque qui Reli
gionis ingredi voluerit professionem cunctis
mundi vicia penitus abnegare et anime
virtutes acquirere et obsequere tenetur.

Ca. 10.

O Comites claustrum *sub Religione
professi*

Concludam breuibz quid sit et ad quid omnis
Informatus ego sanctorum scripta reuolui
Que magno in vestram sunt memoranda scolarum
Sancta valent vbi plus cum plus sunt patefacta
Vos igitur monachi caritate quid sit ubi
Vomitis fratres vomitis vota tenete
Et quod sponditis perficiatis opus
Vomitis deo vestros committere mores
Vos deus elegit fectis amore dei

Propositum vite monachi seruare vigorem
debent nec pigeat tempore diuina pati
Exiguus labor est sed merces magna laboris
Preterit ille cito preema sine carent
Hinc monachi sancti mentis conamine toto
Preteritis culpas flendo gemendo lauent
Hinc humilis vniat qui corruerat ante superbus
Sic castus quicquid honoris fuit erat
Querebat census quidam temptabat honores
Ammodo virestat omnis manis honoz
Gaudebat dapibus gaudebat dante mensa
Nunc temen victum sobria cena dabit
Et mundi quicquid delectant vana cauebit
Nam certe gustu dulcia sape nocent
Iste sine letis excessibus esse solebat
Nunc lacrimis culpas diluat ipse suas
Verbosus taceat interstat feruidus va
Inuidus mundi diuina venena vomat
Cuius prius gladius placuit placuere rapine
Nunc prius et intus pacis amator erit
Cuiusmodi adulantium ventosa laude timebat
Nunc hominum laudes estimet esse nihil
Et qui vix solus alijs feritate nocere
Nunc etiam lesus distat amara pati
Ad lites facilio sunt hic ad magna preceps
Fortiter alterius nunc maledicta ferat
Que modo pugnarunt inuicem sua rostra columbe
Nec prius videris ira manebit eis
Sic sine peccato foret ira breuis quod in villo
Restat interius mentis agenda finoz
Hec demum fratres comersio deum meret
hec valet offensam pacificare deum

Hic loquitur qualiter Religiosi consortia mu
lierum specialiter evitare debent

ACminum fugi *colloquium in
sancte cauto
mms*

Ca. 11.

Nam que femineo mens capta ligat amore
 Nunquam virtutum culmen habere potest
 Hanc colloquium tibi quid fecit utilitatis
 Vemisti monachus turpis adult' ibis
 Ergo vnosim nisi declinaueris anguem
 Cum minus esse putas inficiaris ea
 Accendit mulier quemcumque libidinis ignem
 Siquis eam tangat dicitur inde statim
 Si veterum libros & patrum scripta reuoluas
 Condoleas sanctos sic cecidisse viros
 Nunquid non hominem mulier de sede beata
 Expulit & nostris mortis origo fuit
 Quis homo est igitur pastor vigilans rapaces
 Eminis a claustris pellat ubique lupas
Depositum serua tibi que responsa valebunt
 Pastor qui rapide linguas ouile lupae
 Sepe sequens agnum lupas stat de coce retenta
 Deposq; pastoris ore tacente perit
 Ad plures lupas tendit oues pastoreq; lento
 Sepe in insidie sedat ouile sine
 Utq; rapax stimulante fame cupidusq; cruoris
 Incustoditum captat ouile lupus
 Sic vetus hic serpens paradisi qui violant
 Claustra magis sancta deuolare cepit
 Pellit & ergo lupas pastor ne grex in eam
 Decadat in gluuem quam saturare nequit
 Pastores vigilate lupas seruetur ouile
 Ne maculare grege sanguine claustra queant
 Occidunt animas pluresq; ad tartara mittunt
 Est monachus pestis nulla timentia magis
Hemnea mors anime monacho accedere nunquam
 Debeat a sacro fit procul ipsi choro
 Sic procul a cetero sanctorum feminea namq;
 Et si non poterit vincere bella mouet
 Caueant igitur monachi ne carnea culpa
 Virtutes anime de leuitate terat
 Cum quid turpe facit quoniam me spectante ruberet

Cum spectante deo non magis inde rubet
 Si patrie iudex seruet sua facta timent
 Dat dominus rerum cur ergo nichil g' timent
 Infestum monacho cum sic male surgit hostis
 Et conatur eum fallere mille modis
 Esse deum credat presentem semper ubiq;
 Nec se si peccet posse latere putet
 Emitta sit atq; videt nec quicquam perit illum
 Omnia sunt oculis semper aperta sine
 Si tacet & differt & nondum crimina punit
 Punit & meritis arbiter equus erit
 Non igitur monachos breuis heret & bana voluptas
 Occupet nimis dei debita cura colant
 Ad quod venerunt faciant sua votaq; soluant
 Nec queat in claustris hostis habere locum
 Distinctis vicibusq; legant operentur & orent
 A studio sacris tempora nulla vacent
 Utilib; semper studeant & rebus honestis
 Res est sequentes pnciosa nimis
 Inuoluit famas res in centina malorum
 Spiritibus neq; parat ipsa locum
Hic tractat sub compendio sup hys que in
 Religionis professione secundum fundatorum sanc
 tiones discretius obseruanda finalit' existunt
HOC QUI DOGMA vetus storum claudit in antro
 Cordis & intendit Ordinis acta pncis
 Dat bene quod mundus est in claustris fugiendus
 Quo tamen ad presens vendicat ipse locum
 O bone claustris mundum qui linguas eidem
 Non redeas iterum que docet nimis fuge
 Quo cito mittitur ne queras molle cubile
 Sit claustrum cultus & liber ille iocus
 Cor doleat sit larga manus remissa crebra
 Non incaustus amor sit neq; manus honor
 Sit tibi potus aqua cibus avid' aspa bestie
 Dorso virga breuis sompnus acuta quies

Crescere sunt nature sunt miraq; multiplicare
 Que deus in primo scripsit ab ore suo
 Hecq; dei scripta seruari volumit quaz; mira
 Nature solita reddere mente pia
Attitur in beterrim; mulier; sed quod licet ipse
 Hoc sine mentali mirumque ratio facit
 Sed magis hys scriptis perfecte sunt momales
 Et patienter agunt que sibi scripta iubent
 Describit hec grana que non capiet bona terra
 Nil sibi fructificant sed peritura iacent
 Que tamen & qualis sit terra patet momalis
 Est ibi nam decies multiplicata serēs
 Et quia sic teneres subunt pondus mulieres
 Quia quandoq; de ratione petunt
 Accidit in veneris q; simunt exgo diebz
 Carnes pro stomachi debilitate su
 Nam venis ingemis gemo comittit alumpnis
 Fercula q; nymphis preparat ipse suis
 Sed gula sepe grauat minimumq; repleta tinnestit
 Dum dolet oppressa de grauitate abi
 Est nimis ossa grauis coentrem que tincta veneno
 Topicat & subitum mortis messe dabit
 Estia sed occulto que sumit est vbi nulla
 Lino nocet & morbos sepe dat esse graues
Hic loquitur qualiter Ordinar; ex sua
 visitacione qua mulieres Religionē velatas
 se dicunt corrigunt: ipsas multociens effia
 unt deteriores. Capitulum quartumdecimu

Cap. 14.

QUAS VENUS et Gemis rellas
 non rite gubernant
 Carnis non claustru; mra tenere docent
 Commentus custos gemis confessor & extat
 Et quandoq; locum presulis ipse tenet
 Sub specie miris in claustris visitat ipse
 Quas venens thalamis mre nequitate regit
 Sic licet in capa fura dum docet ipse
 Nuda tamen valde mira mimifrat eis

Iudicio gemi pro cubis sunt lapidate
 Sed neq; mortalis atgrauat ictus eas
 O virtus dei cum sit custos ammar;
 Quia sacerdotis gesta beata patent
 Alter est ipse deus quas percutit ipse medet
 Ne foris cella sermo volato queat
 Si pater est sanctus sic mater sancta; infans
 Sanctior ex claustris fit quia natus homo
 Hoc gemis mactis dampnabile grande putarem
 Sed nisi q; mulier de lauitate cadit
 Non temptat; igit; seris namq; q; vnam
 Rem poterit fragilem frangere causa leuis
 femina nam minime nisi preseruata frequent
 Exat eo fragile quod gemis esse docet
 Dum nouus in viridi inuenestit cortice ramus
 Concuciens tenerum quelibet aua ruet
 In quib; est claustris sapiens distrectio custos
 Clauditur ex altis sepib; ista serēs
 facta sunt fragile de limo carnis oris
 Sedib; e; impetis spiritus ille venit
 Spiritus est promptus infirma caro magis exto
 Noli cum sola solus habere locum
 Non debet sola cum solo virgo manere
 fama que non tacto corpore tinnem habet
 Sicut & est claustris ita sit custodia campis
 ludus erit licitus & labor aptus eis
 hys sine labe iocis liceat momalib; vti
 que pudor & leges & sua mra simunt
 Velatas ideo fragile ne subruat error
 Sub moderante manu frena pudica mutant
Quid michi si fallat vxor de fraude mariti
 Qui nichil vxoris stit neq; facta videt
 Sed de fraude sua vxor que decipit ipse
 Gemis in aspectu secula cincta patent
 Si facta sunt homini quid plus sponsalia popi
 Debent more sacro casta manere deo
 Vestib; in mitis primo est induta puella

Crinibus abstusio cum monialis erit
 Deformat corpus foris ut sit spiritus intus
 Pulcher & albestat plenus amore dei
 Dum foris est nigra fiet si nigrior intus
 Non ut amica dei feda reueta foret
 Sed dum casta manet omnis nigredo p[er] e[st] contra
 Mentem candore signat habere magis
Hic loquitur de Castitatis commendatione q[ue]
maxime in Religione mulierib[us] conuenit
Professis

Capitulum quatuordecimum
Omni professis

Virginitas p[er]
 omni laude et fulget
 Regnum que sequitur cuncta p[er] arua poli
 Splendet & in terris deitati nupta relinuens
 Corporeo humani que genus acta docet
 fletet ut macula frangat sine labe pudica
 Ita Deum retinet illa cadaver habet
 Tentens terra fructu annulata pornant
 Virgine ante Deum florida ferta caput
 Angelicas t[er]mas transcendit virgine ordo
 Quam magis in celo t[er]ma corona colit
 Inna sequens agule mens virgine alta cupisfens
 Celens ante Deum teste Johanne volat
 Ut rosa de sp[irit]u orientis suspendit illas
 Sic superat reliquos virgine ille status
 Ut margarita placet alba magis preciosa
 Sic patet in claustris sic professis deo
 Talis enim claustris monialis dignior extat
 Sanctior & meritis Inni sua vota tenet
 Sed quecumq[ue] tamen sub velo claustra requirit
 Regula quam seruat sanctificabit eam
 Si fuit mulier bona reddit eam meliorem
 Moribus & moris addit ubiq[ue] magis
 Si polluta primo sit q[ui]m celataq[ue] caste
 Annodo vniat erit preua culpa nichil
 Non licet ergo vniat Monachas violare sacratas
 Velum namq[ue] sacrum signa pudica gerit

Alterius sponsam presumpsit deuolare
 Qui graue iudicio p[ro]petrat ipse scelus
 Crede tamen grauius peccat qui claustra repleuens
 Presumpsit sponsam deuolare dei
Postquam tractantur de illis qui in Religione pos-
sessione sui Ordinis professionem offendunt: Id
dicendum e[st] de his qui errant in Ordine factu
intenduntur. Et primo dicitur de illis qui sub
fite paupertatis umbra terrena lucra conspirantes
quasi totius mundi dominium subiugantur

Qui fuit in terris

non omnes
 quos sibi legit
 Ipse erant fide lege nouante dei
 Non tamen est equum q[ui] crimen preuaricantis
 ledat eos rectam qui coluere fidem
 Sic sterilis locus est nullus q[ui] non sit in illo
 Nupta reprobatio. vtilis herba malis
 Nec fecundus ita locus est quo non reprobata
 Nupta sit vtilibus herba nocua bonis
 Tam neq[ue] infortium fiat concio lata bivoru
 Est quib[us] iniusti nuptis nulla bini
 Sic excusandos quos sanctos approbat ordo
 fructus consimili iure facit opus
 Non volo pro paucis diffundere cimen in omnes
 Spectetur meritis quilibet immo sine
 Quos tamen error agit veniens ego mecum illis
 Que michi boni tribunt verba loquenda sero
 Sicut pastor oues sic segregat istud ab edis
 Quos opus a reprobis senserit ordo probos
 Que magis vsus habet vocis sententia scribam
 hys quos transgressos plus notat ordo reos
 Crimina que iudas admisit ponere petro
 Nolo ferat proprium pondus vterq[ue] sum
 Ordinis officia facer[et] facer[et] p[ri]mu fore sancta
 Eius & auctores p[ri]mitus esse p[ro]as
 Hoc qui consequitur frater manet ille hereticus
 Qui mundum remiens querit h[ab]ere deum

Quam sibi pauperiem claustralis adoptat & vltio
 hanc gerit & patiens ordinis acta subit
 Talis enim meritis exeat laudabilis altis
 Eius nam precibus vniuersatur huius
 Sed sine malicia quoniam lauat in ordine formam
 Predicat quatenus firmat & intus opes
 Talibus iste liber profert sua vna moderatio
 Ut sibi vox populi contulit illa loqui
 Ordine mendicio supponat concio fratrum
 De quibus exuidans Regula prima fugit
 Molles deueniunt tales qui dura solebant
 Ordinis ex voto ferre placenda deo
 Accephalium nomen sibi dant primo statuendum
 Sequi vocant mores fert quibus omnis opem
 Christi discipulos affirmant se fore fratres
 Eius & exempli singula mira sequi
 Hoc mentata fides dicit tamen hoc satis illis
 Conuenit et dicunt qui sacra scripta stant
 Sunt quasi mille gentes in proprietatis heredes
 Et tamen in formam pauperis omne tenent
 Gratia si fuerit aut fatum fratribus istis
 Festio si mundus totus abundat eis
 In manibus retinent papam qui dura relaxat
 Ordinis & statum plura licere modo
 Et si quas causas pape negat ipsi potestates
 Etiam faciet licitas ordo sinister eas
 Nec Rex nec princeps nec magnas talis in orbe est
 Qui sua secreta non fateatur eis
Et sic mendici dominos supant & ab orbe
 Vniuersant tacite quod negat ordo palam
 Non hos discipulos magis immo deos fore dicam
 Mores quibus & vita dedita lucra ferunt
 Mortua namque sibi quibus hic confessor adhaesit
 Corpora si fuerint digna sepulta petit
 Sed si corpus mops fuerit in vendicat ipse
 Nam sua in pietatis sit nisi lucra petit sapit
 Baptizare fidem nolunt quia res sine lucro

Non erit in manibus culta vel acta sine
 Ut sibi mercator emit omne gemitu specierum
 Lucra quae ex multis multa tenetis quattu
 Sic omnes mundi causas amplecti auarus
 Frater ut in dario gaudeat ipse lucris
 In sunt quos tremens mundus mundus non horruit immo
 Diligit hincque statim tradidit ipse suum
 Istos comestores sed pueros magis esse
 Constat ut est nomina vera trahant
 Transiit a vite se palmas sic pharisaei
 Eius & in gustu fructus acerbis olet
Hic loquitur de fratribus illis qui per hypocritism
predicando populi peccata publice redargu
entes blanditijs tamen et voluptatibus clan
culo deseruiunt 4. Capitulum 12^m

Seruiat hypocritis ^{sermone} ^{sedita factis}
 Horrida verba tonat dum publica per loca dampnat
 Vnum peccandi seruis ut ipse dei
 Seruus & ut sathane priuatis cum residere
 Venerit in thalamis glori remittit eis
 Et quos alta primo stimulabat vox reboantis
 Postera blandities unget in aure tenus
 Est sic peccator alio peccata monstrat
 Namque fouens vicium perit inde lucrum
 Hoc bene sit frater peccatum cum moriat
 Tunc moritur lucrum tempus in omne suum
 Sic ubi ter venet frater nisi lucra reportet
 Est ubi fors vacua non redit ipse via
 De fundamentis fratrum si crimina tollas
 Sic domus alta dum corrueat absque manu
 Quae propheta iam darsificam Osee
 Sermones qui sic vera locutus ait
 In terris quaedam gens surget que populorum
 Peccatum comedit & mala multa stiet
 Haecque prophetiam nostris venisset diebus

Eximus atq; notam fratribz inde damus
 Ad quorum vitam fuerit quodermq; necesse
 Sors de peccatis omne minister eis
 Delicie tales non sunt que fratribus estam
 Si confessores sint aliquando negant
 Aspicias ut veniunt ad candida tecta columbe
 Nec capiet tales fordidia turris aues
 Sic nisi magnatum dat curia nulla moderate
 fratribz hospitium quo remanere voluit
 Horrea formice tendunt ad manna nunqm
 Nec vagus amissio frater adibit opes
 Immemores florem gestamus anterioris
 Contempnunt famam cum cadere vof
 Sic p amicitia fratres beneficia prioris
 Quibus affinit cum dare plura nequit
Domine sint plures pauci tamen ordine frēs
 Ut dicunt aliqui pseudo prophetat ibi
 Est facies timore pauper frat estaq; duos
 Sub coerbis sanctis turpia facta latent
 Sic sine paupie pauper seruo sine xpo
 Emnet ille bonus qm bonitate caret
 Ore deum clamant isti venerantur & aurum
 Corde hiam cunctis vndiq; stre voluit
 Omnia sub pedibz demon subiecit eorum
 ficta sed ypocritis ml retinere docet
 Sic mundana tenet qm spmt in ordine mundi
 Dum tegit hostilem vestis ouina lupum
 Et sic fictio plebs incarnata putabit
 Sanctos extermis quos dolus intus habet
 Vix est alterius fraudem qui corrumpit omne
 Sed magis ut fallant auget utiq; dolos
 Sic magis infecti morbo iactant eodem
 Inficiuntq; sine fraudibz omne solum
 Comprimat hoc dominus saltem quos mouit in isto
 Tempore primiciam preuaricare fidem
 Non peto q; periant s; fracti consolident
 Et subeant primu quem dedit ordo statim

Hic loquitur de fratribus illis qui propt huius
 mundi famam & ut ipsi etiam quasi ab or-
 dines sui iugo exempti ad confessiones audi-
 endum digniores efficiantur summas in stu-
 dio Scolæ cathedras affectant Capitulu. 18°

Est qui professor fiat velut
ipse minister

Cunctis in exemplum xpus agebat idem
 Sed qm discipulum xpus se dicit ad alium
 Cum venit ipse statim non tenet inde modum
 Quibus signa tenet mendici pampetio ecce
 frater honorem suu sperat habere locum
 appetit ipse stolis nomen sibi ferre magistri
 Quem post exemptum regula nulla ligat
 Solus habet cameram priat communegz nullu
 Tunc sibi claustralem computat esse patrem
 Ut latram statim claustrales ferre magis
 Debent & pedibz frater colla sine
 Sic timor & pompa latitant sub theologia
 Ducere nec duci dnm fauet ordo sibi
 Tunc thalamos penetrat sublimes curia nulla
 Est tunc porta clauditur ante orum
 Aspiciens varias species variat & ipse
 Gamellon & tot signa coloris habet
 frater ei similis pendens velle virorum
 Vult in consimili pat sit et ipse pati
 Et quia sic similem sibi sentit curia frem
 Cunctis in aduentu presulis acta vacant
 Circum extermis explorat & interiora
 Non opus occultum nec locus potat ei
 Cunctis medicus nunc confessor nunc e mediator
 Et sup e subitus mittit ad omne manu
 Prutius ut domum sic frater sperat obiqz
 Et venit ad lectum quando maritulis abest
 Sic absente suo temerarius intrat adulter
 frater & alterius propriat acta sibi

Sic venit ad fratri capitata cubitula lecti
 Septus et prima forte futurus erit
 Sic gemens Salomon est hac que misit bene
 Dum primo intrusor occupat male locum
 Sponsi defectus supplet deus ad fratris
 Et gemens amplificans atria plena facit
 Verberat iste peccator volucrum capit alt' et iste
 Demnat in fundum sed metet alter agrum
 In stadio current ambo granum tamen omne
 Accipit misse longevus ipse retro
 Sic intrat sponsus aliorum sepe labores
 De vobis non soluit in lucra vana tamen
 Credit et exultat prolem gemisse maritus
 Invgula nec proliis premet una sibi
 Predicat hypocrita cum sponso carmina sancta
 Ut deus ex verbo stare in ore suo
 Cum sponsa generis laudes decantat et eius
 Officium summe supplet honore dei
 Sic opus in basso tenementum consistit altud
 Unus agens nocte fabrica postat opem
 Pretas fratris que circunt et inuat omnes
 Et gerit alterius sic patient omnes
 Qui non ammas tantum si corpora sua
 In sudore sanctificare venit
 Hic est confessor domini sed non dominus
 Qui magis est blandus quam tutillus eius
 Hic est confessor quasi fin quem furta fatet
 Sic quia mo noctem de muliere rapit
 Hic est confessor in penis qui male fertur
 Sordida namque lavans sordidiora facit
 Velle pro pelle quod habet sibi frater et omne
 Pro noctui sponsa se dabit atq; sua
 O condigna ergo tali quis premia reddet
 Aut deus aut demon ultima vba ligant
 Peccati fimo fert namque stipendia mortis
 Est dum culpa vetus plena pudore novo
 Horum viventes qui tot miracula prestant
 In libro mortis nomina scripta manent

Inter apes statuit natura quod esse notandum
 Sencio quo poterit frater habere notam
 Nam si pungat apis pungenti culpa repugnat
 Amplius ut stimulum non habet ipse suum
 Postquam domum latebras tenet et non evolat ultra
 Floribus et campi mellificare queat
 Deus in simili forma si frater adulter
 Perderet instarum domi stimulare acm
 Amplius ut flores non colligat in muliere
 Nec vagus a domibus pergit in orbe suis
 Causa cessante quia tunc cessaret ab ipse
 Effectus quo nunc plura pericula latent
Hic loquitur qualiter isti fratres inordinati vi-
uentes ad Ecclesie Christi regimen non sunt ali-
qualiter necessary. Capitulum decimum Nonum

Una michi mira res est quam
 mentis revolvens
 Festio finali qua ratione foret
 Qui primo ordo fuit fratrum quocumque necesse
 Congruunt Ecclesie ferunt messe gradus
 Papa fuit princeps alios qui substituebat
 Ut plebem regerent singula mira dedit
 Hic sibi presul habet sub eo creatus et ille
 Admittens emas pondora plebi agit
 Proprietarius est presul qui proprietatem
 Emato tribuit qua sua mira regat
 Presulis inde loco creatus inuat ut ipse
 Tempore iudicij que tulit acta dabit
 Est igitur vaco que vel tibi causa cadet
 Alterius proprium quod sibi frater habet
 Inter aves albas gerit consistere corvum
 Quem notat migratum quodlibet esse peccat
 Inter et Ecclesie cives consistere fratrem
 Qui negat eius omne omnia mira gerant
 Saluone in rebus dubijs est semper agendum
 Causa nec est mundi talis ut ipse dei
 Si tamen respiciet mundi que mira respiciant

Legis enim coeques nec variare sinit
Que mea sunt propria mundo si tolleret alter
Taliter iniustum lex reputabit eum
In preiudicium partis lex non sinit equa
Possit et alterius alter habere locum
Que bona corpora sunt alterius nequit alter
Tollere in legem condita mea nequet
Sed que sunt anime frater rapiens aliena
Festis qua lege iustificabit opus
Sicut dicit papa dispensat tunc videamus
Est sibi suggestum sponte vel illud agit
Papa mero motu scimus qd talia nunquam
Concessit: si ea simpliciter ordo frequens
Papa potest falli sed qui videt interiora
Est hoc pro lucro sit vel amore dei
Lingua petit curas anime mens postulat auid
Sua sicut manu propria nostra rapit
Defraudans animas talis rapit inde salutem
Et super hoc nostras tollere temptat opes
Non ita franciscus peccat sed singula lingue
Mundi pauperiem simplicitate tulit
Sugit huius tribulos vbi torpet cultor in agris
Quo minus ad messes fert sua lucra reves
Pungit ecclesia fratrum quos sentit abortos
Mundi stimulis lesa per omne latus
Cuiuslibet ergo homo tribulos extrahat arator
Ne pharisei facrum polluat herba locum
Hic loquitur qualiter isti fratres inordinati
viventes ad coe bonum viles aliquot non existunt
FRATRIBUS ut redimant celum
non est labor: ade
Quo sibi vel reliquis cura vel arua colunt
Corporis immo quies quam querunt foris illos
Iam fouet et mundi tedia grauant
Hinc neqz perfricinis armorum ptinet usus actus
Publica quo seruant iura iustore suo
Sic neqz milices neqz terre cultus adornat

Cap. 20.

Nos sed in orbe vagos linguunt ceteros status
Nec sunt de clero fratres quibus sibi temptent
Vincere statum quem sinit umbra stole
Non omnes admittunt fratres cleri sed honorem
In cathedra primum quo residere petunt
Non curant animas populi neqz corpora pastunt
Ad commune bonum quid magis ergo valent
Ut neqz ramosa numeribus in illic glandes
Tu fructuum numerum dimmerare nequis
Immo velut torrens vudis pluvialibz auctus
Aut nix que zephyris victa tepente fluit
Sedo supererent habitu sed ab ordine virtus
Cessit et in primis desinit ire hinc
Si vicio fieret famulorum postit egestas
Tales qd sulcus posset hinc suos
Hic dicit affirmat homini nec messe labore
Nec posite legis vlla flagella pati
Regia iura nichil aut presulis acta valebunt
Excessus fratrum quo moderare queant
Que sua sunt mundus ea diligit fribus ergo
Attulit ut curis prospera queqz sine
Non sulcant neqz nent falcant nec in horrea ponunt
Pastit eos mundus non tamen inde minus
Pectora sic gaudent nec sunt attrita dolore
Anterior celo immo reputat huius
Cordis in affectum sic transit fratres illum
Quem querit cursum complet in orbe suo
Sic quid honoris habet si filius hectoris arma
Desunt et decore predicat acta patrie
Aut quid et ipse valet si frater apostata stitit
Clamat franciscum quem negat ipse sequi
Fictis sed verbis mundi sine lumine sensum
Obstantatqz sua sic malefacta tegunt
Sic vbi non ordo manet error in ordine umbra
Et quasi lazarus stat sacer ordo nomine
Hinc qui francisci seruant tamen ordine iusto
Debita mandata debitus extat honor

Hic loquitur de fratribus illis qui incautos pueros e
tatis discrecionem non habentes in sui Ordinis
professionem attractando colloquuntur blandis
multipliciter illaqueant. **Ca. 21^m**

EST MICH inspectum de fratribus
hoc q. eorum reddere se pmo
nullus adultus adest

Non sic franciscum puerulus traxerat etiam
Ordinis ad domum quando recepit eum
Nec nec eum pueri primo coluere sequaces
Nec blande lingue fabula traxit eos
Et primo maturos franciscus simpserat amicos
Dum p. discreta videra cepit opus
Et puto q. similes sua dogmata sponte sequentes
Nec prece nec precio reddidit ordo deo
Sed vetus usus abest nam circumuencio facta
Tunc trahit infantes qm nichil inde sciunt
Et sic de teneri teneri Ordo mollia querit
Umbramq. sola manet atq. nouera quasi
Et vocat ad laqueos volucem dum fistulat aucepit
Sic trahit infantes fratris ab ore sonus
Et laqueat amicos laqueorum nestra fraudis
Sic puer in fratrem fraude latente cadit
Et cum sic poterit puerum vetus illaqueare
Debet ob hoc fratris nomen habere patris
Sic generata dolo patrem sequitur sua proles
Addit q. ad patris facta dolosa dolo
Solaq. sic vadit centenas inficit ex se
Famos qm fructus fraudis in orbe sciunt
Nam puer a veteri deceptus fuit p. illud
Decipit exemplum quando senecta venit
Sic post decipiunt qm primo decipiunt
Et fraus de fraude multiplicata biget
Sic crebit numerus fratrum fit q. ordo minutus
Dum miser in misero gaudet habere pares
Ve qm profectum vobis faciatis vt vni
Mundum circumcis dixerat ipse deus

Illud erat dictum phariseis e modo possum
fratribus hec verba dicere lege noua
Hic loquitur de apostasia fratrum Ordinis
vindicantium et precipue de hys qui sub
ficta ypoc. ysis simplicitate quasi omnes for
curias Magnatum subuertunt q. mestima
biles suis ficticijs sepissime causant errores

U bona multa bonum fratrem
quocumq. secunt

Sic mala multa malum constat vbiq. sequi
Sunt etenim domini tres quorum quilibet vni
Seruit homo p. quem se petit ipse regi
Est deus est mundus est demon apostata cuius
Ordine transgressus fert sibi frater omnis
Regula namq. dei non nouit eum neq. mundi
Dat sibi milicis libera nulla statum
Non habet ipse deum nec habere valet sibi mundum
Demone rot. p. p. sic subit ipse uigum
Omnis enim vici vicius apostata metor
Aut fautor nutit quod videt esse malum
Tertio est salomon vni talis mutilis extit
Et peiora sue crimina mentis agit
Arte vel ingenio quo talis in orbe frequentat
Ducit in effectum plura timenda satis
Non obstat paries illi non clausa resistunt
Imia consistunt pua queq. sibi
Per mare p. terras p. totum circuit orbem
Et sibi plus placat. tenere cuncta potest
N. Q. titur in fraudes componit verba dolosa
Auger q. accumulatur multiplicatq. dolo
Proposit lites rivas accendit in ram
Luores nutit inuidiamq. fouet
Vnacula disimipit pacis socialis amoris
ffedera p. turbat dissociatq. fidem
Suggerit mactum suadet violare pudorem
Soluere coniugum commaculare thorum
Ympando fidem vultum mentit honestum

Ca. 22^m

Caucio de fraudem palliat ipse suam
 In dampnis dandis promissor ubiq; fidelis
 Commoda si dederit iste subesse dolium
 Sub grossa lana limum subtile tenet
 Simplicitas vitulis corda dolosa tegit
 Lingua venenato dum vba subornat in ore
 Mellificat seruo melq; venena facit
 Et sub virtutum specie lateat viciorum
 Actus. et ut tempus fineat fiat homo
 Ipse timens humilem mentis sepe professum
 Quem fugit oculo spiritus ille dei
 Ordinis ipse facit quicquid franciscus honeste
 Virtutis fecerit hic viciora facit
 Emecta colore tamen operit faciq; decora
 Fallit dumq; latent viscera plena dolo
 Nuemas scriptum quod pennas sereno gestat
 Herodis pennis Anepitricisq; parat
 Sed non tam celeri viget eme penna volatu
 Ipocritamq; notat qui simlando volat
 Ameca facta frax simlans ypoctita fingit
 Et mala mens nitus plumbea vota gerit
 Sunt etenim multi tales qui vba colorant
 Qui partunt aures ameca verba sonant
 Verbis frondestrunt sed non est fructus in actu
 Simplicitum mentes dulce loquendo movent
 Sed templum domini tales excludit. abhorret
 Verborum phaleras. verba polita fugit
 Scripta poetarum que sermo pictus maneat
 Ameca dicunt verba sed illa caue
 Est simplex verbum fidei bonis inde meret
 Sed simplex animo predicant absq; deo
 Despicit eloquia deus omnia quando polita
 Lecta sub oloquij melle venena fouent
 Qui bona verba ferit agit male turpit errat
 Nam post verba solit accis sancta sequi
 Quos magis alta stola colit hujus sermone polito
 Scandala subtili picta colore ferunt

90
 Sepius aut lucrum vel honoris adhesio tam
 Fratrum honoris dat magis esse reos
 Sub tritice specie gramina sepe refundunt
 Dum doctrina timens laudis amore fundet
 Sepe sine merito ascribere facta mouere
 Scisma pitorum mens studiosa sollet
 Phiton sine magno est scismaticus qua turbat
 Verum quos credis et subitanda mouet
 Sed contra voces manantio sapientes
 Aures obtura ne cor adhaeret eis
 Non sunt hujus fratres recti nec amore fideles
 Ecclesie populi sicut habetur ibi
 Imperfecta magis sinagoga notabit eorum
 Doctrinam plene que neq; vera docet
 Multociens igitur alijs nocet illa supba
 Copia librorum quos sinagoga tenet
 Non sunt ecclesie recti cuius Agar immo
 Parturit ancilla per suda mater eos
 Ergo recedat ager pariat quoq; Sara fideles
 Ecclesie clarum det sinagoga locum
 Plantauit pietas et amor primordia fratrum
 Quos furor ad presens ambiciosus agit
 Fratres adest odium qui federa pacis abhorret
 Eius ab inferno cepit origo traxit
 Ille professus enim claustralia iura resoluit
 Nec fore concordas quos sunt ipse parat
 Qui tamen in culpa finit se sentit et illam
 Non delat tali talia verba loquor
 Culpa mali laudem non debet tollere iusto
 Tam lux in tenebris fulget honore magis
 Quisq; suum portabit omnis culpatur iniquus
 Laudaturq; sine actib; ipse bonis
 Hic loquitur qualiter isti fratres mendicantes
 mundum creuicundo amplioresq; querendo
 delicias de loco in locum cum ocio se transse
 runt loquitur etiam de superfluis eorum
 edeficijs. qui quasi ab huius seculi poteri

ciouibz ultra modum delicate costruunt^r

Muros persos ^{fratrum disp}
^{sio signat}

Quos modo p mundum deus error agit
Iste nec ille loco stabilis manet immo sicissim
Se mouet & varia mutat obiqz loca
Sic in circuitu nunc ambulat impius orbis
Nec domus est in qua non petit ipse locum
Pauperis in specie sibi sic elemosina preda
Debet & ora lupi uellere lauat ouis
Absqz labore suo bona nemo meretur & ergo
Omne solum lustrant idqz piamon habent
Festio si supra sibi clausit hostia celum
Dat mare dant ampnes totaqz terra gram
Hoc lego q raro crescit que sepe mouetur
Planta sed ex sterili forte frequenter erget
Non tamen est aliqua qm regula fallit in orbe
Necio nam fratris crescere causat eum
Nam quocunqz suos moliet ille p arida gressus
Mundus eum sequit^r & famulatur ei
Vt pila facta pilis solito dnm uoluntat ipso
Crescit & ex modico magnificatur opus
Sic ubi se uolunt frater sibi mundus abndat
Quicquid & ipse manu tanget adheret ei
Festera enim mundo sua frater apostata strinat
Sic ut in occulto sint quasi semper idem
Multis sed quedam virtutes esse uidentur
Quam ml virtutis nec bonitatis hent
Ista dabunt uocem sed erunt deformia mente
Hultraqz dnm sunt absqz salute placent
Ad decus ecclesie deuocio seruit eorum
Et salutis quedam signa salutis hent
Eminet ecclesia constructa sibi sup omnes
Egificant petras stultitiaz ligna fouent
Porticibz ualidas operosis atria qualis
Quotqz pntas thalamos hic laborantus habet
Offia multa quidem parue sunt mille fenestre

Nulle columpnarum maiore fulca domus
Fabrica lata domus erit lata decoraqz muris
Victimis varijs splendet & omne decus
Omne enim cella manet in qua frater manet
Sculpture vario compta decore met
Postibz instilpmit longum mansura p eum
Signa quibz populi corda ligate putant
ffingentes ppm mundum querunt & in eius
Conspiciunt laudem clamqz sequunt^r eum
Talis sub facie deuocio sancta figure
ffingit^r & testis fit magis uide domus
Quam tamen omne uidet rimat^r & intima cordis
Dicit qm pro mundo tale paratur opus
Ded docet exemplis historia parisiensi
Quod contentus homo fit breuore domo
Non sibi de propens habet vlla potentia regis
Illorum thalamus tecta polita magis
Non ita fit bestis fratrum nota simplicitatis
Cum magis in domibus pompa notabit eos
In fabrica studio uigilat commentus eorum
Et ecclesie prompti corpore mente puri
Ded patet extemis fratrum deuocio sancta
Vana sed interius cordis imago latet
Sunt similes vltio tales qm sunt sine fructu
In quibz impietas plurima pauca fides
Dicit tibi quid frater confert tantas q honestas
Cum fida mente construis ipse domos
Esto domus domini qm sacris moribz orna
Virtutem cultor religionis ama
Omnia sine patent tibi fingere ml ualeat extra
P quod ab interius premita nulla facies
Et tibi laus mundi maneat fructua diebz
Cum celum perdis laus erit illa pudor
Ordinis eo norma tibi fit nec ab ordine cedas
Est aliter cassum quicquid ab inde geris
Hic loquit^r qualiter non solum in Ordine fra
trum attendendum sed et in singulis Elei

gradibz ea que virtutis esse solebant. Adiens quasi generalitate subuertuntur. Dicit tamen y sedm quasdam Bunnelli constitutiones istis precipue diebz modis a Regula specialius obfuant

Ca^m 29^m

Duersat fronts tantummodo vestis eorum

In tamen existunt condicione pares
Regula nulla manet fueratq. facta parte
Sed nomen Ordo nomen iam facit omne formam
Sicut enim fuerunt nunc Ordo resoluuntur ecce
Ecclesie norma sit quasi tota noua
Sed facit Ordo tamen re nouet quem sanperat olim
frater Bunnellus creuit a ille magis
Nec decreta modo Bunnellus que statuebat
Omnia non reseruo nec reserare volo
Sed duo iam tantum que iussit in Ordine dicam
Et sunt presenti tempore mea quasi
Mandatum primum tibi consulit omne iocofum
Quicquid in orbe placet illud habere licet
Si vis mercari sis mercenarius et si
Mechanici cupias dat tibi mechus eius
Que magis vlla caro desiderat illa beato
Sunt fratri nostro debita mea modo
Precipiens vltra statuit de lege secunda
Quod nocuum carum sit procul omne tibi
Omne quod est anime reputat in ordine tale
Et caro delicatas debet habere suas
E or dissolue tuum te nullus namq. ligabit
Quo vis bade tuas libet vbiq. vias
Nollis ornatus sic dignos ordo nouellus
Festat Bunnelli vult quia belle vni
Nil michi Bernardus nichil amodo seu benedictus
Omt sed Bunnellus sit prior ipse meus
Quo riget en carnis regnes quo lingua pectus
Anvrbz alma sonat mentes vana petit
Ordoq. sic precibz dnm vult succurrere nobis
flicia non fructus popit inde deus

Si veniant mundi mala tempora credo q ista
De clero causam dant nimis inde grauem
Quo poterit namq. nobis bona tempora ferre
Ordine claustrali dnm perit ordo dei
Et fugit a reliquo deuocio celici clero
Sic fugit a nobis bndiq. nostra salus
Nunc quia sic Cleri foris errat ab ordine xpi
Inuapat mundus que negat ipse deus

Om tua Bunnelle stola sit commune in orbe
A planta capiti fallit omnis ibi
Sed cum Gregori stola fulsit in orbe beati
Vera fides conymt emctaq. pace tulit
Nunc tamen est dms nomen est quasi somnans
Doctus in Ecclesie scisina mouendo stolis
Sic vbi lux tenebre sic mors vbi Regula bte
Infrueret rectam gentibz ire diam
Quilibet ergo homo sit miles colonus siue
Orans pro Clero det sua vota deo

Postum dictum est de illis qui in statu Cleri
regere spiritualia debent. dicendum est iam
de his qui in statu iudicis temporalia defende
et supportare tenentur.

Incipit Liber Quintus

Quid sic de Clero

Imo si cumq. secunda

Ca^m 30^m

Quomodo militibus competat ordo beatus
Primo Militia magno sic honore parata
Est tribus ex causis ipa statuta primo
Ecclesie prima debet defendere iura
Et commune bonum causa secunda fouet
Tertia pnpilli mo supportabit egeri
Et causam vidue consolidabit ore
Ips namq. modis lex vult q miles in armis
Sit semper bellum promptus adire summ
Sic etiam miles dndum superauerat hostes

Unde sibi fama vniuit in orbe noua
 Non propter famam miles tamen arma gererat
 Sed pro iusticia protulit acta sua
 Quis ipse modum miles qui seruat eundem
 Debet ob hoc laudes dignis habere suas
 Sed si pro laude miles debetet manum
 Est laus iniusta si tribuatur ei
 Quis michi nunc aliud quid honoris victor habebit
 Si mulieris amor vincere possit eum
 Nestro quid mundus michi respondebit ad istud
 Hoc scio quod propter mihi sibi laudis erit
 Si quis honore finem cupiat sibi causat honorem
 Gestat et illud opus quod sibi suadet omne
 Nil nisi fructicam pariet sibi finis habendam
 Cum venis inceptam ducit ad arma quam
 Non decet ut rutili plumbum instedatur auro
 Nec venis ut saluti militis acta fiat
 Quem laqueat mulier non lauat abire frequent
 Immo magis fatuus voluit amore suo
 Quam primo est liber facit et se sponte subactum
 Stultior est stulto sic reputandus homo
 Bella quibus miles fieret captivus ab illis
 Expedire ut fugiat vincere quando nequit
 Non vada quo merui liquet est sapientis et mtrret
 Sed magis a visa morte refrenat iter
 Sic loquitur qualiter miles qui in Mulieris
 amore enardestens ex concupiscentia amor
 se implidat exercicio vere laudis honore ob hoc
 nullatenus met Describit etiam infirmita
 tes amoris illius cuius passiones vtrius ad
 muicem motibus maxime contrariant

Ca. 211

OSIMILITAS

miles pensa
 ver. amoris
 Non amor vincolor est sed contrarius in se
 Qui sine temperie temperat esse vices
 Detegit atque tegit disimulat. Amulq; reuincit

Letiq; corde suo sepe dolore furit
 Est amor inuictus videri aduersa maritans
 Ferrum naturas degenerare facit
 Consonat Achitesio in amore scientia nescit
 Ita vocatur honoris perdet abimdet egens
 Ita dolent reprobat laus desperatio sperat
 Spes metunt profunt noxia lucra nocent
 Anxietas in amore sapit dulcescit amarum
 Vernat tempus sudant frigora morbus alit
 Sic magis ut caucas miles tibi tisa puda
 Has lege quas formas morbus amoris habet
 Et amor extra salus devata quies primo error
 Bellica pax vtilis dulcis suavis malum
 Angria letitia via dema lux tenebrosa
 Asperitas mollis plumbea massa leuis
 Florescens et venis et ver sine floribus arens
 Vitata rosa Rex sine iure vana
 Illens visus videris fletus modus immoderatus
 Hostilis socius hostis et ipse primo
 Instabilis constantia Belle sibiq; repugnans
 Spes sibi desperans et dubitata fides
 Albedo nigra nigredo splendida melas
 Aereq; fel lapidum carcer amena ferens
 Irrationalis raris Distractio stulta
 Ambiguus index instans omne putans
 Numquam digestus cibus et semper sitibundus
 Potus mentalis insatiata famas
 Mors vivens vita moriens discordia concors
 Sarrula mendacius sermo secreta febrius
 Prosperitas pauper paupertas prospera princeps
 Danne regina subdita Rex et egens
 Ebria sobrietas demens clemencia portus
 Cille pestifera cura salus iter
 Mulcebus anquis amor est aqua feror leo mitis
 Anapiter fauidus atq; columba rapax
 Insatiata stola reddens magis insatiatum
 Discipulum amicus mense frudet inde magis

Hic distribuit formam. Mulieris speciose ex an-
concupiscentia illaqueata. Mulierum corda raga
oms iudicio sepiissime deficiunturq

Quam uandus mirat amans
candore repletam

In omnis facie stat rubor ille rose
Amrigeros cernes aures patulas mediocres
Plamciem frontis que intet alba satis
Impubesq; genas oculos qui solis admstar
Lucent e stabili vultus honestat eos
Nasum directum navesq; decemer aptos
Labraq; melliflua firmitat et oris odor
Egualis lacte sibi dentes candidiores
Et formam menti comementis ei
Splendor et a facie dat ebrianea colla mtere
Euturre cristalli concomitante sibi

Et nunc candidior intet ems pectore candor
Candida poma em sunt duo fixa quasi
Bachia longa bidet parire crassata rotundo
Amplexus quorum colica regna putat
Et bidet ornatos splendere manus digitosq;
Lanaq; nec mollis mollior astat eis
Cerunt e insolitos hinceros ad omnis pueriles
Nec patet os in eis sic stmpet inde magis
Per latus e gracilem videt elongare statnam
Imea nec recta rector astat en
Eius e incessus cerunt pedicare choreis
Passus mensuram denotat atq; suam
Ful sibi Sirenes equantur voce canentes

Ut caput amplecti cerunt gemmisq; mtere
Ac bestis pompam que magis aptat eam
Compta bent mnuu que vult formosa bidet
Vnde serpore magis fit sem raptus amans
Omnia membra sibi reputantur in ordme tali
De deus in supis fecerat illud opus
Distimmen capitis frontis libera lactea colla

Orza labella rubor lumina clara placent
Vertex frontis oculi nasus dens os gena mentum
Colla manus pectus pes sine labe intet
Vnam nec maculam solam natura reliquit
Ad caput a planta transuolat iste decor
Humanam speciem transcendit forma puelle
Excedens hominem nimis instar habet
De cunctis alijs quas ornat gracia forme
Felix e semp ista fit absq; pare
Splendida bestis erit precinctam flore caputq;
Flaua verecundus emgit e ora rubor
Forma placet mteusq; color flauq; capilli
Estq; incans nulla factus ab arte decor
Vix erit aspiciens qui non capietur ab illa
Promiss vt in terram hinc sua vota ferat
Ipsa suo vultu si quem concernat amantem
Heret in opposita lumina fixus homo
Qui cum tam dulcem videt ornatamq; decoram
Femineam speciem sed magis angelicam
Hanc putet esse deam manib; sub emus adeptam
Dat vite fortem mortis et esse suam
Suum tam misericam voluit sibi mente figura
Ipsa volutus ea non reuolutus abit
Non capit externis quid preter eam sibi visus
Corq; p mterius pmigit amoris acus
Et sibi stat sapim non mobile sic stat e ipse
Nec mouet a visu qui velut qrtasie est
De oculus cordis carme caligine cecus
Languet e in dampnum decidit ipse suum
Quod videt hoc nescit sed quod bidet nrit illo
Sic fuit a ceco cecus amore suo
Frigidior glacie feruencior igne cremante
Sic e in igne gelat coritur mq; gelu
Sicut auis visto volutans se voluit illo
Sic se defendens ardet amore magis
Et amor omne domat quicquid natura creauit
Et tamen indomitus ipse p omne manet

Carcerat & redimit ligat atq; ligata resoluit //
 Subdit & omne sibi liber et omnibus est
 Nativam stemgit mulcet munitq; reformat
 Planget & hec p' enim nec sine gaudet eo
 Voluit in cunctis nullum s'q; excipit ems
 Regula nam sanctos sepe dat esse reos -
 Legib; a q; sine non est transire quietus
 Qui valet ipse tamen cuncta queta gerit
 Nam quem non poterit probitas prudentia fallit
 Nec stat vitalis tutus ut obstat eis
 Non amor in pennis est par' pene talione
 Viduerat omne genus nec sibi vnlms habet
 Sic qma vnlmsico firmus pectora telo
 Vibrat amor caute longino inde fuge
 Est nihil armorum quod prelia vincat amoris
 Nec sua quis firme federa pacis habet
 Oculula res amor est subito collapsa dolore
 Nec staret inceptor qmo sibi sine erit
 Non sine stat bello miles qm dicit ad mfra
 S' qm me tacitum concans coris amor
 Artib; numeris mens exagitat' amantis
 Ut lapis equoreis vndiq; pressus agno
 Nobilitas sub amore iacet que sepe resurgit
 Sepme & nescit nobile quid sit iter
 Deniq; in incerta varians sub ymagine mentis
 Nunc leuat interius cordaq; versat amor
 Cecus amor fatuos cecos sic dicit amantes
 S' sibi quid deceat non videt illius amans
 Impetus in furia dicit quid non audet amoris
 Dum statit amplexus stat nihil vnde timet
 Non frondem silvis nec aperto gramina campo
 Volva nec pleno flumine cernit aquas
 Immo quasi cecus sic comoda sic sibi dampna
 Impetus ut mentem cogit amare facit
 Non polius aut tellus deheron mare sydus & ether
 Possunt hi captis rebus obesse sine
 Sepe ferens ymbrem celesti mbe solutum
 Frigidus in vnda sepe iacebit humo

Non & yempo longeq; vie semq; dolores
 Sunt ea que fatuo premia prestat amor
 Murmura quot ferus tot sunt in amore dolores //
 Sunt furor & pietas eius in orbe pares
 Sentit amans dampna feruens tamen astat in illis
 Matera pene prosequiturque sue
 Quia p' multas amor est medicabilis herbas
 Nec vis nec sensus effugit ems omnis
 Nullus ab iniato valet hoc euadere morbo
 Est nisi q' sola gratia curat emm
 S' natura vni qm sic grauis vnde coactum
 Ems ad interitum cogit amare vnum
 S' natura vni poterit quam tollere nemo
 Nec tamen excusat quod facit ipsa malum
 S' natura vni duo que contraria mixta
 Continet amorum nec licet acta sequi
 Bella pudicitie armo mouet illa voluptas
 Que sibi dult corpus spiritus illa detat
 S' natura vni que naturatur eodem
 Quod vitare nequit nec licet illud aspi
 S' natura vni fragile que vni vacans
 Dirunt & bruti crimen admittat habet
 Nil profunt artes fuit inmedicabile vnlms
 Dicitur plus sapiens vni fuit inde magis
 S' q' suam vellet flammam compefere quinqm
 Artem preudeat qm primo ipse cadat
 Dum freta intestunt & amor dum temporat vnum
 Tunc mo' medum fit expeanda salus
 Vinces si fugias vnicus si q' resistas
 Te leo vincaris tu lepus ergo fuge
 Femina nec flammam nec feruos effugit arcus
 Que magis est fragile acior igne erit
 Utq; vnos mulier fallit sic vni mulierec
 Dum subornus amor vba luxma cauit
 Fullere credentem non est laudanda puellam
 Gloria sed false condicione opus
 Est ars nulla vni venere subtilior arte

Qua sua iura petat arte perhemat Amos
Hic loquitur qd ubi in milite Mulier do-
minatur amoris voluptas: omne in eo veru
probitatis vtilitatem extinguit. Ca. 11. 11.

Non sibi solum ^{habet miles}
^{probitate timere}

Corporis et mundi laus sit habenda sibi

Inhuera sed mentis timeat quam secula voluptas

Tela per ignita non medicanda sunt

Vulnera corpora sanantur sed quis amore

languet enim sanum non valens aget

femineos mores teneat si miles abibit

Exphansio a stirpe nobilitatis honor

Im sapiens viles quasi stultus et infatuat

Incidit in speciem fama relinquat eum

Im carnalis amor animum tenet illaqueat

Deusati vacio sic vacio agens oportet

Im mber humani sensus fustat in umbra

Carne et in carnem mens ratio abibit

Stans homine ratio calcata per omnia carni

Deiuit et ancille huius tenet illi locum

Sed tamen in lance non ponderant omnibus eque

Nec dat condigna premia cecus amor

Pellit ab Officio sine causa sepe fidelis

Infidusque suo sepe dat esse loco

Denegat ipse michi donum quandoq; merenti

Abst; nota meriti quod dabit ipse tibi

Sicut habes barbas sine lumine sine colores

Sic amor et cecus dat sua iura corvis

Nunc tamen omnis et viles quasi feruit et eue

Ad portas sortem spectat habere suam

Hic loquitur de Militibus illis quorum

onus propter Mulieris amorem. Alter

propter manentem mundi famam armos

labores exercet. Finis tamen utriusq; absp

diuine laudis merito vacuus transit

Quare pars una ^{petit mulieris}
^{amorem}

Altera: qd mundi laus sonet alta sibi

Miles ubiq; nomini sonat temptatq; fauorem

Numere lucrari fama qd affect ei

Sed tamen inde deus quo nre cupit venerari

Si dabit hoc mundus seu mulieris amor

Si laudem mundi cupiat tunc copia Crescit

Desunt et domo laus sonet alta sibi

Tunc aurum vestes gemmas et equos quasi gna

Deminat ve laudes crescat in aure sedes

Sed sibi femineum si miles adoptet amorem

Caris hunc precio tunc licet ipse suo

Quod sibi natura sibi vel deus attulit omne

Corpus res animam tot dabit inde bona

Im tamen ipse sui per fecerit acta laboris

laus et verax simul p fida falsat eum

Im nec fama loquax mundi puenit ad aures

Nec sibi castus amor reddit amoris opem

Tunc deceptus ait heu qm fortuna sinistrat

Im labor a longo tempore cassus abibit

Cardius ipse venit qm sic sibi plangit merite

Im sibi non alius cassa sit ipse doli

Stat mundus grana fert femina sed grana

hic mouet illa ruit hic fert illa necat

Im vicisse putet viles sibi cum Mulieris

hec et amore pro cuncta petata fauet

Vincatur ipse magis tunc quando magis superesse

de putat et mulier victa reuincat eum

Aut etiam mundi famam si viles adoptet

Nunquid et ipsa breui tempore sana perit

Quare sic mundi miles sibi querit honores

Imus honor mundi stat sine laude dei

Dulgi vaniloqm sermones miles honorem

Credit et hoc precio mortis habere cupit

Nil tamen ipse cauet dum vincat a muliere

Duo reus ante deum p dicit honoris opem

Quid sibi vult agitur audacia sic animosa
 Militis in vacuum que ratione caret
 Laus cunctis frustra nisi laudis sit Deus auctor
 Dederis est et honor qui sonat absq; deo
 Nestro quid laudis cupit aut sibi miles honoris
 Omnis deus indignum sit fore laudis eum
Hic loquitur iterum de commendacione mu-
lieris bonae cuius condicionis virtus approbata:
 omnes mundi delicias transtendit. Loquitur etiam
 de muliere mala cuius cautelis vix sapiens existit

Ca. 6. 11

Una fuit per quam mulier deus
 venit et ex eius carne fit ipsa caro altius ad yma

Cuius honore magis laudande sunt mulieres
 Hec quibus est merito laudis agendus honor
 De muliere bona bona singula procedunt
 Cuius honestus amor prebet amoris opem
 Preualet argento mulier bona preualet auro
 Condignum precij mlq; valebit ei
 Lingua referre nequit aut scribere penna balorem
 Cuius quam bonitas plena decore notat
 Nobilis in portis reuerendus vir sedet eius
 Hospiciumq; suum continet omne bonum
 Vestib; ornantur famuli quas ordine simpli
 Cuius in actuos fert operosa manus
 Dea nulla suos temptat distimulare sensus
 Quos mulieris ore seruat vbiq; pudor
 Sic laudanda bona merito est laude penna
 Quam mala lingua loquax demere nulla potest
 Que tamen e contra mulier sua gesserit acta
 Non deo reliquas polluit ipsa bonas
 Sunt nichil illa probo enim de recorde loquamur
 Improba nec istos scandala furis habent
 Et licet absurdum nomen meretricis ab illo
 Quam pudor obseruat femina nulla capit
 Et licet infamis meretricis tamen illa pudicas
 Non fidat fido nomine feda suo

Hic bonus ille malus est angelus vnus et alter
 Nec valet illa mali culpa nocere bono
 Nec deat infamis nomen mulieris honeste
 Sedere vel laudem tollere posse suam
 fenda Inimiq; vobis se miscet mutalis herba
 Non tamen est alia qm fuit ante rosa
 Semp erat et est vbi culpa patens manifestat
 Rumina quales vident hoc opus ora canunt
 Quod tamen hic scribam sic saluo semp honore
 Hys quibus obseruat gesta pudoris honore
 Ergo quod hic agitur culpandas culpa signat
 Duo laus laudandus sit tribuenda magis
 Vere malum prodest potius vitemus et illud
 Labile pre manibus et caucaninc iter
DE muliere mala mala queq; demere solebant.
 Est etenim pestis illa secunda viri
 femina dulce miltum mentem deus ipsa virile
 frangit blandicio insidiosa sine
 Sensus innocuas virtutes robore famam
 Et pacem carnis fraudibus ipsa ruit
 Nulle modis fallit subiles milleq; tendit
 Insidias vno vt capiatur homo
 femina talis enim geminis radiantibus auro
 Vestib; et possit fallere compta venit
 Aptantur bestes restringitur orta mamilla
 Dilatat collium pectoris ordo suum
 Crinibus et belis tinctis caput ornat et eue
 aurea cum geminis pompa decorat opus
 Ut magis exornat oculos furientis in illam
 Amulius in dignis vno et alter erit
 Non erit huius opus lanam mollire trahendo
 Sed magis vt possit preuidere compta viros
 Se quoq; dat populo mulier speciosa videndam
 Quem trahit est multis forsitan vno erit
 Quociens fietis verbis exardet amator
 Cum temptat forme subdola lingua bone
 In vicio decor est mulier si verba placendi

Non habet ut fatuos prouocet inde breues
 Erebraq; complexio manib; fissura mittit
 Nec sibi pollicato pondere verba carent
 Saepe sonat rauicem quoddam sed amabile videt
 Blesq; fit bleso lingua coacta sono
 Quo non ars poterit distit lacrimare decem
 Fallat ut hos vultu quos neq; sermo trahit
 Vultib; e lacrimis in falsa cadentib; ora
 Decipit e fingit vix sibi posse loqm
 Et quociens opus est fallax egrotat amica
 Vultus e externis absq; dolore dolet
 Monstra maris Erenes evant que boia canora
 Quaslibet ad missas detemere vates
 Sic qm blandicias audit solito mulierces
 Non habet a lapsu saluus abire pedem
 Pungere sicut habet multas manis vna figurat
 Que carne foris amariabit opus
 Dola sibi vates mulier sic auget amantes
 Quos venio in fatuam credere cogit opem
 Quod nativa sibi sapiens dedit illa reformat
 Et placet in blesio subdola lingua sine
 Ems enim plures fatuos facundia torquet
 Vm modo ridendo nunc quoq; fiendo placet
 Sic fragili pingit totas in corpore ptes
 Addit e ad formam quam deus ipe dedit
 hunc ergo crimen detestor ferre loquela
 Quam magi expertus alt' ab ante tulit
 Eodice nempe suo referam que carmina vates
 Fetulit Ouidius nec michi verba tenent
Ut q; suum Iuuenis mulier seruare decorem
 Temptat e in carne amplificare studet
 Sic vetus amissi speciem reuocare coloris
 Opnat e inuoluentis sollicitabit opus
 horrida sicut vamps agit et neq; lilia florent
 Sed riget amissa spina relicta rosa
 Sic rapit a forma veteres etas mulieres
 Maior et est ruga quo solet esse rubor

Impetuosus agit pugnam gladiator e dem
 In memoz antiqui vulueris arma capit
Hic loquitur qualiter Militia bene disposita
 omnibus alijs gradibus quibuscunq; com
 mune securitatis prestat emolumentum

Quoniam Militia terra consistit
 in ista

Audax preclara si bene conat ea
 Si non pro mundi lucro neq; laude laborat
 Indomitus nec amor ferrea corda domet
 Miles perpetue laudis tunc vincet honore
 Nomen et eternum nobilitabit enim
Si bona militia fuerit deus astat in illa
 Vincat e multo miles in ense suo
 Si bona militia fuerit vigilat bona fama
 Que iacet in lecto victa sopore modo
 Si bona militia fuerit tunc pace rediua
 Sponsus cum sponsa parata sua
 Si bona militia fuerit tunc hostis ab illa
 Occidit Ecclesie ciuitate e ipsa fide
 Si bona militia fuerit vagatio diua
 Que sonat in patria tunc erit absq; nota
 Si bona militia tunc non tardabit adesse
 Pax enim qua redemnt prospera cuncta simul
 Om bonis est Miles mundi terit omne supbia
 Vincit e ex humili corde maligna ferit
 Om bonis est Miles pro xpi nomine certat
 Et rem comunem protegit ipse manu
 Qui bonis est Miles probat e bene fit q in orbe
 De belli fine pacis origo venit
 Talis enim miles de vera laude meret
 Quequid in hoc mundo Regula laudis habet
Hic loquitur qualiter Militie improbitas
 alios gradus quostunq; sua ledit importum
 tate et offendit Capitulum octauum
Stamen contra Miles sua ges
 serit arma

Cap. VIII

Cap. VIII

This Cap. should
 follow the next

Euenient plura dampna timenda mala
 Si mala utilicia nichil est stutum nichil hasta
 Nec manus in gladio fulget honore suo
 Si malus est miles quis nos defendet in armis
 Si mollis fuerit appera nostra dabit
 Si mala utilicia quid Eleus vel sibi cultoz
 Possunt dnm foribz guerra patebit eis
 Si mala utilicia fuerit tunc hostis agenda
 Dat renouare ferus qm solet esse pms
 Sic bonis illa bona / malis aut mala fert metuenda
 Qm gerit in manibz nostra tuenda sine
 Munda manus mire probitatis conferet utus
 Dnm polluta sine foridibz arua fugit
 Conspicuo ipse sibi mala dnm meditabit acta
 hesitat & varia mente vacillat opus
 Miribz arma bigent aliter fortuna recedit
 Dat probitas hinc propina nulla dui
Quibus ego stude miles, hincq; resiste.
 Selliger, & valide publica iura foue.
 Est michi nil cunctas teuarum vincere turmas,
 Dnm solo dico vnicuiq; inimic ego.
 Nec magis in culpa quid obest qm miles ad arma
 Gaudet & facit promptus melle lucis iniquis
 hostibz ut p^{er} d^{omi}u coicimo anerpiterq;
 Miles dnm steterit res sibi vilis erit.
 Non valet hic dignus amplexibus esse Rachelis
 Inclita quem matris arma beate negant
 Que speciosa biro tali concedit amorem
 Ervat & utrozat quid sit amoris honor
 Lya magis feda pro coniuge congruit ymmo **Lea**
 Tali qm minime gesta caloris habet
 Tales ad hanc redeant & eam sibi unqant **Leam**
 Lya sit hic pauidus qm nequit esse Rachel **Lea**
 Nullus ametur homo qm non est dignus amore
 Sic sed amoris extens qm negat eius omis
 Non sine sollicito septenni temporis actu
 Captus amore Jacob colla Rachelis habet

†
 Deputa senectutis tunc cum sit distolor etas
 Protegit antiquas picta colore genas
 Nam modus est tali casu q femina cultum
 Comat & unguentis splendeat ipsa matris
 Arte supcilia mensurat labraq; rubro
 Gracius ut placeant mpta colore nuiat
 Sepeq; amarem medicantibz ornat in herbis
 Et melior primo queritur arte color.
 Sepeq; precedit densissima cimbz empta
 Proq; sine olios efficit esse suos
 Etq; venit rutilis hinceros plecta capillis
 Et vultum nuicms arte requirit auis
 Sepe crocum sumit croco belatur amicu
 Quo minus ex proprio lesa colore patet
 Quot noua terra parit flores in bere tepenti
 Tot habet ad curas femina feda suas
 Non omnes vna pulcras se pmgere forma
 Crede sed est hsa quelibet arte sua
 Ita pete rosum micum cupit illa decorem
 Ita suos vultus pmgit & illa lauat
 Altera ieiunat misere munitq; cruorem
 Et proz suo quare palliat ipsa facit
 Nam que non pallet sibi vustica queq; putat
 Hic dicit hic color est verus amantis ait
 Wille modis nostras impugnat femina mentes
 Si tibi non videas illic captus eris
 femina sensim virus tibi tollit amorem
 Pecia cuius enim gracia sola fugit
 Ita dat amplexus dulces & mollia fugit
 Stula sed taato corde venena premit
 fraudibus hporum multi periere virorum
 femina nil horret cuncta licere putat
 Audet quacq; eam ubet impiosa libido
 Et metus & vacio cedit & ipse pudor
 Sepmis esse solet quia pugnat forma pudori
 Fav de pulcris esse pudica potest
U / cui stulta comes sociali federe impfit

Non erit illius absq; dolore thorus
 Sedera struasset si non formosa fuisset
 Sponsaq; multociens res docet ista patet
 Quam venis insperat seruat custodia nulla
 Ad fatuam nullus limes agendus erit
 Cum venis & mulier tempusq; locum sibi sperant
 Non caret effectu quod solvere duo
 Frustratur custos rzulicis / dnm tamen rpsi
 Se non custodit si foret rpsi Cato
 Tunc pms incipient cur res vitare columbe
 Intra fere peccides gramma mergus aquas
 femina cum venis fatuum struat amantem
 Et non inueniat ad sua facta locum
 litora quot conchas / quot amena rosaria flores
 Quotq; soporifera tyana papauer habet
 Silva feris quot alit / quot piscib; vnda natat
 Et tenet ex pennis aera pulsat auis
 Non faciunt summam talem que dicitur eque
 Ad mala que mulier insidiosa parat
Ad mundus fallax mulier fallacior rpo
 Illa quidem fatuos que ligat arte viros
 Est lupus eae latens agni sub bellare mundus
 Quo lambit primo sine remordet eo
 Hoc tamen est contra sed serpentina colimba
 Proouocat interius dampna pmqua magis
 Nec etenim serpens est que p mille meandros
 Decipit & ptingit corda queta ferit
 Dmo fortis manet aut sapiens illesus ab rpsi
 Felicius est sed eam vincere terra nequit
 Dampnis hinc gladius neq; dauid in rpsam
 Quid laudis sensus aut Salomons habent
 Ut quid adhuc miles temptat supare modernis
 Vincere quod tanti non potuerunt viri
 Non est quem faciunt transacta pucila cautu
 Sed magis in laqueos quos videt rpsi cadit
 Dmo vetat a magno ad res exempla mmozes
 Summe sed nos ter non sunt illud amor

Sed quam clausa lucu mouet ut procedat ad arma
 Miles honore suo ml probitatis habet
 Vulturis est hominu natura cadauera Belle
 Ut abus occurrat bellica castra sequi
 Sunt similes qui bella volunt qui castra sequuntur
 Qui spolys inhiant esuriendo lucrum
 horret ouis rapidum quia predat propinqua visum
 Et pecus austerum quodlibet esse lupum
 Qui tibi delicias miles ppone & arma
 Desiras & regnem quare habere domi
 Panperis & spolia depredeans more leonis
 Quo maceras alios / tu tibi crassa rapis
 Que tibi torpor agit que deliciosa voluptas
 Quadet auaricie pellesq; lucra simul
 Sustipe sanguinis trepidancia munera belli
 Credeq; q; pua iam tibi terga dabunt
 Ante summi lucrum Miles preponat honorem
 Dano sua vota deo cunctaq; comacet eo
 Heu modo sed video q; honor postponitur auro
 Preferturq; deo mundus & rpsi caro
 Militie numerus crescit decrevit & actus
 Sic honor est dante dnm bicatur omis
Postqm dictum est de illis qui in statu mili
 tari Republicam seruare debent illesam
 Dicendum est iam de istis qui ad cibos & po
 tus pro generis humani sustentacione conu
 rrendos agriculturæ labores subire tenentur
Quasi dicitur iam vos audistis et ultra
 Dicam de Feligms venula que sit eis
 Nam post rzulicam restat status Cimo Agrestis
 In quo vruales granaq; vna colunt
 In simt qui nobis magis sudore laboris
 Pannunt victus missit ut rpsi deus
 Et e eis mve nostri prmi patris Ade
 Venula quam summi cepit ab ore dei
 Non deus inquit ei dnm corunt a paradisi

florum in terram cepit e ne viam
 Transgresso labor mundi tibi sint quoque sudor.
 In quibus videris pambz ipse tunc
 Unde dei feriem cultor si seruet eundem
 Ac opus in cultu sic gerat ipse mani.
 Tunc pariet fructus qm fertilis ordme campus
 Vnaqz temporibz stabit abunda suis
 Nunc tamen illud opus hix querit habere colomne
 Sed magis in vicijs torpet vbiqz sine
 Inter quos plebis magis errat iniqua voluntas
 Cultorum famulas estimo sepe vede
 Omne etenim tardi sunt vari sunt a auaru
 Ex minimo quod agunt premia plura petunt
 Nunc venit hic vsus petri en plus Rusticus vno
 Tempore preterito qm peccare duo
 Et dndum solus plus contulit veritate
 Tunc tribz vt dicunt qm bene facta sunt.
 Sicut enim vultis resonantibz vndiqz filius
 De fouea foueam querit e nizat eam
 Sic famulus suli contrarius amodo legi
 De patria patriam querit habere moram
 Scia magnatum cupiunt hix ml tamen vnde
 Se intrare querunt ne famulentur hient
 Hoc seruire deus natura disposuerunt
 Ille vel illa tamen hoc moderare nequit
 Quisqz tenens terras hac plangit in ordme gentes
 Indiget omnis eis nec reget vilius eas
 Non improbe deum veteres seruare colom
 Nec mundi procerum firuipuere statim
 Sed famule deus opus imponebat eisdem
 Quo sibi vrsitudo corda superba domet
 Mansit a ingenuis libertas saluaqz seruis
 Presint atqz sua lege subegit eos
 Nos magis hesternis facta experientia doctos
 Quid sibi pndie seruis iniquis habet
 Vt blada carido nocens inuit si non inuitat
 Sic grauat indomitus Rusticus ipse probos

Ingentem ptingit ptingentem Rusticus vngit
 Regula nec fallit quam betus ordo docet
 Vultu cardones lex computet ergo nocuos
 Se blada ptingentes nobiliora terant
 Nobile quicquid habent seu dignum Rustica proles
 Ledit in ingenuis sit nisi lesa primo
 Et sit Rusticus vili docet actus ad extra
 Que minus ingenuos ppe honesta colit
 Vtqz labant curue in isto sine pondere naues
 Sic nisi sit pressus Rusticus ipse feruo
 Quid tulerit a tribuit deus e labor omnia nobis
 Commoda sunt hominis absqz labore nichil
 Rusticus ergo sua committat membra labori
 Scia postponens sicut oportet agi
 Orrea sicut ager fertilis sub comere cultus
 Fallit a Autumno fert lucra nulla domi
 Sic miser ipse tuo cum plus sit cultus amore
 Rusticus in dampno fallit agiturqz tmm
 Nulla ferunt sponte serui seruitia iura
 Nec sibi pro lege quid bonitatis hent
 Quicquid agit paciens corpus seruale subactum
 Mens agit interius semper in omne malum
 Contra naturam sunt miracula vices
 Nature deitas frangere sola potest
 Non est hoc hominis aliquo qd condicione
 Seruorum generis rectificare queat
 Sic loquitur etiam de diuersis vulgi labora
 rix qui sub aliorum regimine conducti va
 rix debent pro bono cdi opibus subiugari
Sed et adhuc alia ^{cultoribz} est sciata ^{Ca!! 10!!}
 Que stat communis ordo nec vilius eis
 In sunt qui cuiqz nolunt seruire p annum
 Hoc vix si solo mensi tenebit homo
 Sed contenti tunc tales conduce dietis
 Nunc hic nunc alibi nunc michi nuncqz tibi
 Horum de mille hix est operarius ille

Dum tibi hinc pacto fidus melle suo
 Nec est gens illa que denaturat in aula
 Potibz atq; cibis Dum manet ipsa tunc
 Dum commensalis conductus sit tibi talis
 Omnes commines reprobat ipse cibos
 Omnia falsa nocent tantum neq; cocta placebunt
 Ne sibi des assini murmurat ipse statim
 Nil sibi sermisa tenuis neq; cetera confert
 Nec redlet tibi cras in meliora paras
 O cur sic potum petit hic sibi deliciofum
 Quem fouet ex ortu lymphæ petita lacu
 Panperis ex serpe natus quoq; panper & ipse
 De dno stomacho possit habere sus
 Nil sibi lex posita prodest nam regula nulla
 Talione est nec quis prouidet inde malis
 hec est gens uacatione carens Et bestia namq;
 Non amat hec hominem nec putat esse deum
 Hinc nisi iusticia fuerit terrore parata
 Succubent domum tempore crebro breui
Quia Varias rerum proprietates vsu hinc
 Incessarias nulla de se prouincia sola par
 turit vniuersas: inter alios mundi coadiu
 tores vniuersum mercatores instituntur per
 quos singularium bona regionum alternati
 communiuntur de quorum iam actibus stu
 bere consequenter intendit

Ca. 11. m

Similia nobilibus urbano scip
ta reuoluam
 Quid dicam sed eis est honor est & onus
 Est honor ut tantae teneat sumo sibi gazas
 Est onus ut lucra querit habere mala
 Est honor officium maioris presidere cuiem
 Est onus officij cura tenere sui
 Transit honor sed non transit onus quod si male gessit
 Hoc fito quod q; potius non laudat honor
 Vbi stat comminatio de genitibz ut duabus
 Smit mercatores sunt simul actifices

Nonne deum fallit cautelis infitor ipse
 Talia dum scelera celat in arte sua
 Est deus aut cecus qui singula cernit obiq;
 Ipse tuncam cernit & odit eam
Postquam dixit de potencia vsure: Jam de
 fraudis subtilitate intendit dicere que
 de communi consilio quasi omnibz & singu
 lis in emendo & vendendo ea que sunt agen
 da procurat et subtiliter disponit

Ca. 12. m

Ista solior gramma parat alla si giuora
Nam stat cis omnibz ipsa loc
 Duo cum vsura petit fraus vadit & illa
 Ina gram querit altera complex opus
 Vrbibus vsura tantum manet hinc sociata
 Quorum thesaurus nestit habere parces
 Ses fraus emulos pstat commines ad omnes
 Confisit & cunctis vrbibz ipsa sine
 Cham sua facta facit nam quem plus decipit ipse
 Ipse prius sentit qm videt inde malum
 Stans foris ante fores proclamant fraus inuenit
 Interces dmerfas quicquid habere velit
 Quot celi stelle tot dicit nomina rerum
 Hinc & istinc et trahit atq; vocat
 Quos nequit ex verbis tractu compellit inire
 Hic aut est quod eos queritis ecce dem
 Sic apprenticius plebeni clamore reducat
 Ad secreta doli quando magister adest
 Dum fraus namq; vetus componit vba dolosa
 In d'cu Ventus nullus abire potest
 Si sapiens intrat fraus est sapientior illo
 Et si stultus mit stultior inde redit
Precium duplum fraus ponit singula dices
 De ita parsine flandria sine dedit
 Quod minus est in re suplent mirancia vba
 Propter denarium subueat ipsa deum
 Nam nichil in popo membrorum tunc remanebit
 Dum inuamentis fraus sua lucra petit

Hac sed in arte tamen nos saepe domos fore plenas
 Ceruimus a primum in domus ipsa tenet
 Quis per hypocritam Enus parat honorem
 Quo gemifera procul plebs calediat ei
 Accidit unde sibi quasi fructum maior et ipse
 Astat in vrbis sua quoniam minor omnibus est
 Sed cum tempus erit quo singula munda patebunt
 Decius euectis quos decus ante fuit
 Nam cum quisque suum repetit tunc curus amicus
 Alterius penitus nudus ut ante solat
 Fraus et ab vrbis venit campestris querere lanas
 Ex quibus in sapula post parat acta sela
 Numquid yma petat fraus que vastoma gignit
 Hoc dicitur populi vite necesse sibi
 Fraus manet in dolio trahit et vult vendere vniu
 Deperit de veteri conficit ipsa nouum
 Fraus etiam pannos vendit quos lumine fusto
 Ternere te faciet in magis inde caue
 Disternat tactus tibi fallime lumina visus
 Ne te pannificus fraudet in arte dolus
 Absit enim species quis se vendat fraude nequante
 Dumque sine impetis dat coetata nouis
 Decernat in lancis fraus partem speperat scotam
 Vendere subtili sicut ipse ipsa sibi
Hic loquitur alterius quomodo fraus sin-
gula artificia necnon et vrbis vidualia vbi
cumque sua subtili dispositor gubernat
Volunt artifices
 Enus in arbitrio dant sua facta modo
 fabricat ipsa cyphos argentum purgat et aurum
 Sed caput ex primo panno ipsa tuo
 Conficit ex vitris gemmas oculo perosis
 Nomen et addit eis fallat ut modo magis
 Quod habes panni de quo tibi his fore vestem
 Fraus tibi spondit eam panno manet vna sibi
 Enus in se sit opus bestis mensuraque fallit

Ca. 131

Indiget alterius sic alter habere munimen
 Et sit communis sic amor inter eos
 Vincula namque duo sibi stringunt fortius vno
 Sic duo cum socii sunt in amore probi
 Inter maiores dum firmus amorque minor
 Permanet: vrbis gaudet et politica viget
 Crescere rem minimam gentis concordia praestat
 Maxima res distors labitur magis nichil
 Vno dum gentis ducit ducabit et vrbis
 Virtutis iusticia plauidat et omnis ea
 Si sit et e contra tunc vrbes mutua dampna
 Deuant et vana sunt magis inde lucra
 Fecit et audiui sic possum testificari
 Vix sciet in Banco regula iusta modo
 Non sapit ille denui quoniam totus inheret habendum
 Nas pompas mundi nomen et addat ei
 In specie nullos status neque culpo sed illos
 Qui propter mundum praeterire denui
 Sed quoniam iudicium cordis vult reddere iustum
 Credo quod ante denui se dabit inde reuult
 Omnes namque lucris sic tendimus omnibus horis
 Quod iam festa deo vix manet vna dies
 Quoniam iudeus domini sacra sabbata seruat
 Non pendens nec emens nec sibi lucra petens
 Lex diuina iubet quod homo sua sabbata sacret
 Sanctificatque diem quo colat ipse denui
 Cum plueret mamma per desertum deus olim
 Quod fecit populus tunc modo signa notat
 Inpta die sexta tollebant facta laborem
 Ostendunt quia lux septima nescit opus
 Omnia sed licita sunt nobis lege moderna
 Respectu lucris quid sacra festa michi
 Nil modo curatur qua forma quisque lucrat
 Dum tamen ipse sibi possit habere lucrum
 Sic michi quis socius est aut curus amicus
 Enus Annacia fert tibi nulla lucra
 Die in quo cum manet expers fraudis in vrbis

Si fuit talis Erbe mea hinc stat cum
Hic loquitur de vitiis auaricie filiabus
scilicet usura et fraude que in Civitate
orientes ad Civium negociaciones fece-
tum prestant obsequium sed primo dicit
de condicione usure que vrbis potentioribz
sua iura specialius ministrat Ca. 19^m

Ca. 19^m

Quomodo suboles fraus ac vicia
proles

Sunt quibus vrbis dant sua iura quasi
 hec fuerant gente dmeris patribz Erbe
 Quas peperit sola mater auaricia
 Est pater vnde magis dmerisqz monete
 Est fraus et vltimo degenerata stupro
 Sic soror vna stat nobilior gentivra
 Quam clamat natam dmes habere suam
 Tunc hec magnas sub clauis recondere sumas
 Ex quibus mptinas pficit ipsa suas
 Ista soror dampno scdm hinc ex alieno
 Alterius dampna dant sibi ferre lucra
 Est soror ista potens aulas que stant in Erbe
 Et cum agrestes dissipat ipsa domos
 Ista soror emem dicit sed vilitis aurum
 Dyfret et terras vendit ipsa suas
 Vnam dominus defendit lege pemi
 Vnde satis clare scripta legenda patent
 Nomen foret sapiens qui posset ponere ylosam
 Hinc contra totum quem dedit ipse deus
 Hoc scit Mercator instanti tempore eius
 Quin probat vnam posse lucere suam
 Omnia munda patent quia ppter vltimi ipsam
 Indunt ut ficto fallat operata dolo
 Sic latet vna facies depicta colore
 Fraudis de hinc extia mltica pateret ea
 Si tamen inde gemis sic vrbis fraude dolosus
 Vnde species stat velut ipsa primo

Plus caput ex opere quoniam daret omne tibi
 Sed quod pellit; albis magis quoque tris
 Dicam nunquam eis fraudis inuit ipsa vna
 Fraus prima facit trahit in longum sitis ante
 Quod trahit hoc hodie cras caret inde pede
 Fraus quoque debilia vendens care facit arma
 Contractos et equos fraudis facit armigeros
 Proponit candela fraudis de pinguedine facit
 Provoat hinc fraudis sit tibi ppetuis
 Fraus etiam sellas ocnas facit et seculares
 Inniem tunc artem fraudis facit esse suam
Fraus etenim carnes populo vendit quoque pfectes
 Condolet hinc gustus dnm sapit inde primo
 Fraus facit ob panes pfectores standere clatas
 Furta tamen furis mltos esset eis
 Ceruise domina fraudis est testante lagena
 Qua dixit per seriem sit Thetis esse Cerem
 Fraus coctus et cocta componit et ordnat assa
 Inqz cibos horum commocat ipsa forum
 Ut fuit absqz modo clamor constant abisso
 Sic fraudis assa tibi clamat in aure fori
 Hospes in hospicio fraudis gaudet de pegrinis
 Sed pegrinis eam plangit habere malam
 Sineopat in modio decandat fraudis in mendo
 Pena per Apocopen lucra colendo tamen
 Dnm curat minima fraudis pullos vendit et oua
 Est nichil inqz foro quoniam regit ipsa dolo
 Fraus procurator communis in vrbe notat
 Dnm causas nunqz semp ad vna luit
 Ut numeranda maris consistunt littora nobis
 Sunt infiniti fraudis in orbe doli
 Fraus facit et facta vendit quoque iudicat acta
 Ambicione sua statqz per omne vna
 Non commune bonu fraudis enim sit vector agendum
 Auger sed propterea spectat habere lucrum
 Sic patet in fine nunc transijt epul ab Erbe
 Ipsa fides sterilis fraudis parit atqz magis

H

Hoc ego non dico q' fraus dominat' in omnes
Iusto nam Cum fraus nichil addit ibi
Hic loquitur de illo Cuius maliuolo & impe-
tuoso qui maioris ministerium sibi adop-
tans in concuies suam accendit maliciam
quo magis sanum Cuiusatis regnum sua in
portunitate perturbat et extinguit

Ca. m. m.
Ca. 14.

O Viriter errat ams ^{ppu q' ff} ^{fore indio}

Emis erit custos contaminare fides
Dedecus est Cum pene qui tollit honorem
Quo campestris habet Cuius priora loca
Est in populum furiosus ubiq; timentus
Saltem dum gladium possidet ipse manu
Est sed in Cuius magis hominis metiendi potestas
Iudicio officio dum finit ipse suo
Depote sola domum poterit similia tremare
Sic malus indigena solus in Cuius grauat
Mutatis subito rebus natura remeitat
Et magis in solita de nouitate solet
Sorte repentina dum paup in Cuius leuat
Et licet indignis cubmen honoris habet
Vobis nobilitas poterit tunc dampna timere
Cum noua fultorum gloria laudat eum
Fridet stultus stulto vir iniquus iniquo
Gaudet censatus cum sapiente viro
Appetit nichil est humili cum surgit in altum
Saltem cum sermo nascit ipse primo
Mens antiqua manet serm de condicoe
Det quibus summum foro sibi ferre statum
Si ciuis foris eqm sella sit assellus aptus
Non tamen in cursu fit magis inde celest
Inductusq; rudis nec homo mutat honore
Iustitiate sua quoniam magis appetit erit
Corum pfidie dampnant animalia queq;
Sic est de Cuius qui stat in Cuius male
Quibus foro fallax hominem sine morib; Cuius

α

113

Preponat quis sit vltima fama dabit
Vir malus est hominum multorum sepe flagellio
Quem deus ad tempus plura mouere sinit
Sine tamen pro capiti mala cuncta refundit
Cuius foris in populo fecerat ipse primo
Nulle cados olei premit Cuius sola venem
Solut nullenos vir malus atq; bonos
Ignitus arbor plures producat in ignem
Sic mala multa facit quo manet ipse malus
Talis enim sumam finit cum stans in arceem
Expat et impio subdere cuncta suo
Vertit ecce vta primo & qui ceteros vobis
Expat inferior omnib; ipse cadit
Fraus florere potest sed fructificare nequit
Nec sua iudices plantula firmat hinc
Res probat in fine cum quis tumefactus auare
De dabit in precium non fore grande lucrum
Quo valet in speculo satis ista videre modesto
Ipse tamen est sapiens qui cauet ista acta videns

Hic loquitur etiam de Cuius illo qui in
guosus et susurro inter concuies seminator
discordiarum existit. Loquitur etiam de vni
pauis occasione lingue male ottingentib;

O Vni pauis ^{manet & vir in} ^{guosus in Cuius}

plebis in opprobrium staudala plura mouet
Nam linguosus homo reliquos velut altera pestis
Lesit & de tibus sepe repente nocet
Sed quia lingua mala mundo stalius ee ministrat
Que sibi sunt vires dicere tendo graues
Lingua mouet lites, hic prelia, prelia plebem
Ples gladios, gladij scismata, scisma necem
Extrapat regno dat flammis depopulat
Lingua duces, lingua prelia, lingua domos
Lingua maritorum neque dissoluit & cum
Quod deus instituit, efficit ipse duo
Lice fugantq; viros impie, imptasq; mariti

Ca. m. m.
Ca. 16.

Lingua.

In malum dicunt res sibi semper agi
 Corporis exigua pars, nulli parere nouit,
 fallax & facilis, fasque nequasque loqui.
 Fermentum modicum totum corrumpit aceruum.
 Exacuens mentem singula membra mouet.
 Non nichil est, quod eam duplex custodia seruat
 Re fluat in verbis impetiosa suis
 Sentibus obstruit prudens natura palatum
 Ut claustro respiciens clausa silere queat
 Talis eam custos stimulis castigat acutus
 Ut nichil abrupte queque licenter agat
 Externis dat, alter ei custos labiorum
 Ut duplex duplici ianua claudat iter
 Offensio ordo prior excessus corrumpit, alter
 Carneus & madidus, inuicia verba facit.
 Os tamen erumpit aditus quandoque latent
 Et ruit in verba que reuocare nequit
 Impetus huius habet verum discrimina mille
 Que velut ignis edax prospera queque vorant
 O fere qui poterit quot in cedere limina lucent
 Paruaque quot siccus corpora puluis habet
 Vix satis est sapientis homo talis, ut omnia dicat
 Semina pestifera, que mala lingua serit,
 Nemo referre potest mala que linguosus in urbe
 Parturit, & duplo prouocat ore dolos.
 Res mala lingua loquax, res peior pessima res est.
 Que quibus careat offibus, ossa terit,
 Non locus est pacis, ubi regnat lingua loquax
 Qui nec habet pacem, non habet ipse deum,
 Qui sine pace dei distordat, habere salutem
 Non valet, est et opus absque salute nichil,
 Omnis quod aduenit sibi pax, distordia tollit,
 Quicquid & ista lauans et igit, illa ruit.
 Est ubi regnat amor deus, est ubi nullus amator
 Dirigit res causas, nescit adesse deus,
 Est grauior plumbi massa, sic garzula lingua
 Pondere sub omni corrumpit urbis honor.

Qui mala vult bibi concius nesciat urbem
 Ianna fallax nec sit apto biro
 Ore licet duplex talis canat urbis honorem
 Corde silens tacite semina fraudis habet
 Sicut aqua pistic gaudet letat iniquis
 Dum videt alterius dampna patere magis
 fontem dum plus commune toxicat omnes
 Plebs perit & pestis magna repente venit
 Omnis quoniam cules conturbat & opprimit omnes
 Exulis aut mortis sit sibi pena primo
 Dum dens solus, olet totum caput inficit ille
 Si fors extrahitur, cessat abinde dolor.
 Sic primo extractus sit omnis in urbe malignus
 Qui cibus honor parat in urbe locum.
 Expediat omnis enim moriatum, ne quasi tota
 Genus pereat, lesa de grauitate sua
 Urbis rector agat quod sit concordia que dat
 Pacem, pax etenim prospera cuncta parit
 Non sonet in populis sermo tuus impetuosus
 Ducibus est verbis bibis alendus amor
 Obsignum tigris que domat timidosque leones
 Iusticia paulatim tanquam aratra subit
 Sic sibi quod nequius valet hoc prudentia vices
 Compertaque de facili pondere complet opus
 Non satis una tenet agitata anchora puppes
 Nec satis est liquidis concius hamis aquis
 Dola nec una vixi persona potest sine plebis
 auxilio cunctas urbis habere vices
 Principis obsta si tu potes aut sapienter
 Distute paulatim quod neque ipse simul
 Tempora dum recedis queris temeraria dampnum
 Sepe magis morbum quam medicamen hinc
 Quando fieri quedam maiora viderimus
 Vulnere que melius non tetigisse fuit
 Plurima magna vides paruo de fontibus orta
 Plurima collectis multiplicantur aquis
 Sequitur in primo quod erat sanabile vixit vulnere

Dilatum longo tempore nestit opem
 Ad bonitatem felus est reuocabile fitq; nouatu
 Vulnus e infirmis causa pusilla nocet
 Vulnus in antiquo rediet mala sana curatio
 Defectus cure causa prioris erat
 Ut vix extinctum emarem sub suspitione tangas
 Inuit e ex minimo maximus ignis erit
 Sic indistincte veterem qm corripit nam
 Commouet ex facili ferre quod ipse nequit
 Quilibet extinctos mirra sustinet ignes
 Quo prius oblita forams na redit
 Ita subit deforme malum lucra qz cupido
 Est vbi nullus amor vide habet omne neptias
 Erumna dicunt resonat clamoribz ethes
 Innocent vatam sic sibi quisq; deum
 Stinet ad emes vabidos compestere mores
 Candida pap homines temp decet na ferax
 Nulla fides vbi nullus amor; si amore remoto
 Ignorat primum quisq; in vide gradum
 Dum imersa manet plebs a sapientibz vrbis
 Consilium multa calliditatis nit
 Igms aqua dominans duo sunt pietate carentes
 Vultus e indomitus peior habetur eis
 Duper iusticia pap e concordia emes
 Fobus e in causis rectificare solet
 Nunc vbi sunt dicas non hic cur tunc abierunt
 Lmox e argenti lamina causa fuit
 Quod dolus adq;rit lucrum dnrabile non est
 Inuidie nec amor dmat in vrbis comes
 Abline preteriti perimua temporis oro
 Abline preteriti perfida verba die
 Sic plus qm cedi potit fortuna reuinet
 Oniget e in precium quod modo bile cadit
 A solet interdum fieri placabile mimen
 Fobis solet pulsa clarior esse dies
 Pap dat in terris qmbz optat honesta voluntas
 Vir malus omne quod est pacis ab vrbis fugat

Roma caput mundi fuit omni tempore saltem
 Dum commune amor rexit in vrbis fore foemum
 Sed diuisa statim diuisa recessit honore
 Ems e imperium pdidit omne decus
 Non honor dshemo decessit dnmmodo emes
 Vnammes adium non habuere simul
 Postea quando grauis vrbem diuisio fessit
 A modo de veteri fimpfit honore nichil
 Doro tamen illa deo mediante recadat ab vrbis
 Nostra que magno fultit honore diu
De errore in singulis temporalium
traditionis existente tractatum est: iam quia
 Vnumquemq; sub legis iusticia gubernari
 oportet tractare vltimus nitendit de illis qui
 iuris minister dicuntur qmuis tamen ipsi
 omnem sub cautelis iusticia confundunt
 et ppter mundi lucrum multipliciter enarrat

Incipit liber Sextus

Sunt modo qm plures nom
 De lege gerentes

Quin tamen in parte nomen hent sine re
 In sine lege dei sub lege vrbis quasi fictam
 Vmpanit nomen legis habere simm
 Est qmbz omnis amor extaneus omnis e error
 Proprium e propm causa creata lucra
 Sic labor hoc opus est primo cum munere ungi
 Est sine quo lingue muta loquela fue
 Qui tamen ad vrbis leges vacat e sine fraude
 Iusticiam querule propmmitatio acit
 Ut psalmista canit est vrbis magis ille beatus
 Paucos sed tales iam sibi tempus habet
 Quia pugna nono sic conterit vrbis leges
 Lega q; vrbis mra salute carent
 De ego quod plebis vox clamat clamo nec vllas

Smt msi quos cimen denotat ipse noto
 Talibz in specie quos demat error auare
 Non alio ideo scripta sequent' ago
 Legis sub clamide latet ars qm lex sine mre
 Vertit bt est velle quolibet acta die
 Causidici talem poterunt dnm plectere lecte
 Transfor mant verbis mra creata sine
 Inris in effigie sunt omnia pcta colore
 Quo magis occultum fert sibi lucra formi
 Iusta vel iniusta non curant quomodo causa
 Stat sed vt illa lucris fertilibz astat eis
 Nunc cum causidicus aduerso no fore patris
 Scit tunc cautelas prouocat ipse suas
 Quod nequit ex lege cautelis derogat ipse
 Cum nequiat causam vincere loquat eam
 Si tamen hanc vincat mox exigit & modo prestat
 Legis sensati nomen habere sibi
 Nam msi cautelis lazuare striat sibi leges
 Eme dicent alij deficit actus ei
 Sic actus falsi leges confundere veri
 Preuallet & lucris plus caput inde suo
 Sic cum causidicus fuerit sapiencior auctis
 Legem cautelis opprimunt ipse sine
 Sic lex pro forma patet & cautela pta
 Stat pro materia mraqz vincat ea
Hec est linguosa gens que subit litigiosa
 In falsis causis vociferare magis
 Vult sibi causidicus seruire modum meretricis
 Que nisi sit donum uestit amare curam
 Est & bt ipse vides semper venalis ad omnes
 Numm si sibi des corpus habere potes
 Eme emingeneris aut ordinis est homo msiqm
 Ervat dnm poterit quicqmd here lucru
 Vt via communis astat vome pagrimo
 Quam veniunt sanctis reddere vota locis
 Est ita vulgare donibz via causidicor
 Qua traditur populis donaqz reddit eis

Nam velut antiqui iustos strigere tyranni
 Quam veniunt dms reddere thma suis
 Sic modo causidicus vicinos strigit auarus
 Quam sunt munti ferre tributa sibi
 Sic budo populos modo sacrificare coactos
 Causidico legis ne male fiat eis
 Dmces se gentes bt suffiat ipa facultas
 Munera dmersa dant sibi sepe noua
 Conuenit immo tibi domini si deficit anxi
 Minus vt argenti des reuerentes ei
 Si tamen argentum non est exennia probe
 Illi quem faciat est quod in orbe nihil
 Singula que terra bona dignit' & ether in alto
 Seu mare de domo querit habere tuo
 Ex omni pte sic post sic conueyat ante
 Dum tamen omne caput ml tibi retro dabit
Dum bno volucres laqueos sed pluribz aucepit
 Carpit nec pyses vincit hamus habet
 Lex modo non leges nam transfinita nec bnd
 Feste sed in lucrum recta mille parat
 Undiqz casus adest legis quo pendulus hamus
 Aurea de burse gurgite dona caput
 Non hia talis erit que non struat ab' auro
 Dete vel ingemo bi del amore lucrum
 Contexerat tenues subtilis aranea telas
 Possit bt hys pedas illaqueare suas
 Si veniat iniusta volutans cadit ipsa retenta
 Nequus a medio transiet absqz malo
 Quod volat ex alio euadet forticibz illud
 Voluntur & laqueis debile quicqmd adest
 Causidicus cupidus pandos de lege pmmquos
 Voluit & illaqueat condicione pari
 Ignauum populum cuius defensio nulla est
 Opprimunt & legis recte coartat eos
 Plebs cadit in telas simplex hominuz potenti
 Vera causidici dant lacera gram
Esperere promissu huius sepulchris volat bt

Penno pro pedibus in gradiendo solet
 Sic enim mentem terrena scientia drem
 Efficit hinc volueri se facit esse parum
 Ita velut circa terram volutat quia veri
 Lumino ignarus terrea sola rapit
 Dicitur in noctem subtilis noctua visu
 Esse intento die luce minore fini
 Hanc imitantur auem legio qui sunt sapientes
 Ut mala noctis agant nec bona lucis habent
 Sepmo illa tamen quam preda rapit sibi mors est
 Dum latet oculto fine habendus ei
 Impromptus adest cum pullos tollere mliue
 Espirit & fraude fraud sua sepe cadit
 Sic capiens caput sic qui vorat ipse vorat
 Infelix hamum quo capiet amat

**Quic loquitur de Causidicis et aduocatis illi
 qui vicinum populum depredantes ex bo
 nisq; alienis ditati largissimas sibi possesi
 ones adquirunt De quibus tamen vt dicit
 Dix gaudet tertius heres**

P **rusum Cilla** maris rapiens sibi
deuorat ondas
 Causidicus patriam deuorat ipse suam
 Plus cane qui filius predam sibi querit in amplis
 Causidicus lucrum querit habere suum
 Nec canis hic predam plus stringit dum capit illam
 Causidicus lucrum querit hanc suam
 Dentibus vt carnes deuoret ipse suas
 Quin plus causidicus stringit de lege clientem
 Nil minus vt argenti possit habere sibi
 Ut volit accipiter trepidas hircere columbas
 Causidicus gentes vorat & amat eas
 Ut tremat agna pauens nouiterq; fucata cano
 Est euasa lupis nec bene tuta manens
 Vtq; columba suo madefactis sanguine plumis
 Horret adhuc conques hestuit illa quibus
 Sic pauper a laqueis oppressus causidicorum

Pauper a inde sui clamat in aure dei
U **lucra pleberia medicus desiderat vt sic:**
 Det uterque dolor mmera leta sibi
 Gentes causidicus distordes optat vt ipse
 Prospera de lite gentis habere queat
 Ex hoc quod pdis lucratu sciq; lucretis
 hinc terram partem querit habere suam
 Cui plenam dextram teneat tunc ipse sinistra
 Tendit que sibi met infaciata manet
 Sic quacumq; via finit Eurus semp in arua
 Delum tranquillum gestat ad omne fretum
 Sic viget ex auro loculus pregnans alieno
 Quod male concepit peno id ipse parit
 Nam modus est legis cito cum lotuplex fore indmo: tempus
P **ossit tunc terras appetit ipse nouas**
E **t constructa fine lupa more suo catulorum**
 Querit habere suos lata p arua suos cibos
 Sic enim causidico sic proles aucta p omnes
 Machinat insidias de quibus auget opes
 O fine tunc regine conspirans nocte dieq;
 Ut capiat lucrum temptat ubi omnia foram
 Tuncq; domos domibus campos inquit quoq; campos
 Velle vt hinc p se solus in orbe fore
 Sic rapiens oua fouet vt pdux aliena
 Sed de fine patet quid sibi miris habet
 Que pater in studio quesitit vix sibi magno
 Dissipat in vitio filius ipse cito
 Et que fraude sua sapiens mundi cumulata
 Et inuenerat hec stultus laxat abire bagus
 Sic male quesitis vix gaudet tertius heres
 Sic rapit hec mundus que dedit ipse primo
 Causidico fore vt patet ex dictis ystie
 Namq; domum vidue dissipat ille mala
**Quic loquitur de Causidicis & aduocatis illis q
 quanto plures sunt in numo tanto magis
 lucra sticientes patriam deuorant et iuris
 colore subtilia plectentes suis cautelis inno**

centem populum formidantem illaqueant

Quia sunt tribuli

summe ma
ioris aborti.

Sunt blada depresso facta minor solo
Cum magis atq; sine suo fiderit robera natus
Est macies lateris macios acta sine
Cum magis et minorum lex auget causidicorum
Cum genuit in patris plebe spoliata magis
Ut blada que mesca torrens supundat aquarum
Vellit et extrapat quicquid adheret humo
Concio lege rapax sic multiplicata hroz
Lucra superficies que tenet orbe habet
Non valet esse salus medicus dum curat egros
Addit et ad dampnum dampna furore suo
Sic ubi causidici causas sine iure reuoluunt
Esse quies longo tempore certa nequit
Sunt ita continua presentior ista diebus
Vix tot ab hoc morbo firmo abibit homo
Anrea dum leges lauro ponderat equa statera
Non erit hoc et opus iura moderna docent
Scribitur eo anni Crisostomus ipse gerebat
Sub sermone latens illa figura fuit
Anrea de facto gestant tamen ora potentes
Causidici qui nunc aurea cuncta vorant
Pondere subtili species vendunt et emytor
Et inuenientis eo nesciat inde formi
Est tamen ecce modo pondus subtilius in quo
Videntur verba legum in arte sua
Quicquid agant leges homine lex metioris
Gestat ab interme iudicio illud omne
Omnia dat gratis dominus sed legio auarus
Sermonem nullidat nisi vendat eum
Si bene promittant totidem promittere verbis
Ius foret et pactis pacta referre sine
Hic tamen ante manum quicquid de sine sequet
Sepius immerito premia ferre petunt
Sic magis obliqua lans nescit pondera mris

Duo vnt in tortam que foret equa gram
Sic solet munus fieri sub nomine iusto
Quod foret et fidem fit magis abfque fide
Causidici legem promittunt esse beatam
Concludunt sed eam facta per ipsa malam
De ligno quicquid rectum si sibi sibi firmat
Ad visum claris subdat et illud aquis
Apparet tortum sibi quod fuit ordine rectum
Sic ad propositum lex agit ecce meum
Nam si causidici modo dicam me manifestum
Quod michi iusticia nulla negare potest
Ipse suum lucrum conspiciens quicquid ad ipso
Duxero subuertit multa pericula mouens
Conficit ex mellis dulcedine fellis amarum
Vtrius similem fingit et esse rosam
Et velut ex fratu basiliscus topicat oris
Aera quo peste proxima vita perit
Est quod plus fami sic me huius mris ad aures
Inficit ex verbis plenus in ore dolus
Et sic culpis ouem terret prodogz hiantem
Preat scilicet dolus cogit abire fidem
Necnon est lapsu digitorum supponere mento
Mergere quoniam liquidis ora natantis aquis
Vixit eo causas morum qui lege tueri
Debet cunctis aggrauat auctor opus
Dum prima perturbant quoniam sibi hroz sine causa
Non res sed sompne visa figura va
Sic tibi causidicus fingens quoniam sibi pida
Est ubi plus rectum amaritabit iter
Mente tibi loquitur dubia nam nemo dolose
Mentis seruis locis esse potest
Questio preceat rationem fallere part
De quo non dubitat te dubitare facit
Iuauit ipse tibi ficta sic lege timorem
Vertat ut in brutum de vacoe orum
Ex oculis primu dabis et retinere secundu
Possis dum causam lex regit ipsa tulam
Causidici mites sunt ethera qui tenebescunt

Lucem. quo solis nemo videre potest
 Obstant enim legis clarissima lux
 Et sua non terra vendicat esse diem
 Iste magis miris patet sua lumina splendore
 Verum mentit' fraud' negat esse fidem
 Lex finit et pietas dormit sapientia fallit
 Pax grauat et litis comoda queq; ferunt
 Et sic lex legis a ledio ledio in isto
 Et mo a mego tempore mea legit
 Vno sed populi firmo si staret amore
 Causidia vamis tunc foret ille status
 Est bona lex in se fateor tamen eius inque
 Factores video flectere mea modo
 Non licet pot' dicunt q' conseruaco fiat
 Con tamen hoc faciunt quod sua mea docent
 Contra causidicam si quid meli' lex det agenda
 Et peto consilium vris h're meum
 Tunc dicunt alij nolunt obfate fidali
 Sic ledunt sed eos ledere nemo potest
 Sic sibi causidicus mundi p'quirat honores
 Subuertens lingue mea vigore sue
 Castiget reliquos lex quos vult non tamen ipos
 Quos deus aut mundus nescit habere probos

Hic loquitur qualis isti Causidici et
juris abuocati in sua gradatim assenden-
tes facultate iudicisq; affirmantes Offi-
um iudicialis sibi tandem circumen atten-
gunt. Vbi quasi in cathedra pestilencie se-
dentis maioris auaricie recitate percussi pe-
roris qm antea condicions existunt

EST CAUSIDICUS ^{seruantur post e' aduocatus}

Iudicis Officium sine notabit eum
 Si cupit in primo multo magis ipse secundo
 Tercius atq; gradus est sup' omne reus
 Et sic lex grauibz anni moderatim habemus
 Quod modo p' m'fias non valet ne vias

Libera qualis erat lex non est in mo ligatam
 Carcere inmorium cetera cupido tenet
 Aurea in clauis dissoluerit ostia clausa
 Suis ad introitum nullus habebit iter
 Nil manus impulsit in hoc clamore inuabunt
 Te cum lege loqui qui sine clauis venio
 Dico tibi si nimius non sit conducat et p'p'o
 Custodes legis cassus abire potes
 Et sic causidicus causam iudex neq; iustum
 Iudicium cernit dno nisi nimius erit
 Sunt tua precipue quibus est turbaco legis
 Vnde fm vris patet obiq; locum
 Vniuus auaricia amicia timor h' ta me negante
 Pacta ferunt q' eis obstat in orbe nichil
 Dicit enim Salomon oculos qd iudicis aurium
 Creat et est vacio contamnata lucio
 Semus et hoc omnes qui iudicis extat amicus
 Pedere iudicio ml' valet ipse suo
 Nominus hoc eciam tangat si causa potente
 Cornece iusticiam dat timor inde fugam
 Horrendaq; minas iudex non sustinet ipas
 Sepius et precibz flectit' absq; mmo
 Lira magnatis sim pulsat iudicio aures
 Tollit' dno calami debita mea sequi
 Sed sup' omne modo sibi be qm pamp egendo
 Quis petit in lege dmi nequit ipse dare
 Publica sunt ista nobis q' lege moderna
 Pampis in causa mo negat acta sua
 Sic ego non video mea que sunt sed dubitando
 Amibus attenti' quero cauenda malis
 Ecce dies in qua fuerat que vris amica
 Nunc magis eontra lex gerit acta sua
 Lazua tegit faciem confundit glosaq; teptum
 Vertit et in logicam lex variata stolam
 Absq; tamen numero sunt legis in orbe stolares
 Plurima sunt folia fructus et inde minor
 Remne sub iusto qm sepe nephanda parant

Dubiq; dolus facie plurima mris agit
 Quam magis in causis discernit talib; orbem
 Evmna sunt cautio ista timenda brevis
 Grandia p multos tenuant flumina vuos
 Alienus e fecit sic vacuatur aquis
 Plurib; expensis patitur thesaurus eclipsim
 Ffit nisi prouideat sepeq; diues moro
 Sic hinc ista breui ditissima tempore paup
 Excessus legum immozat erit
 Tollere nodosam nescio medicina podagram
 Sic nec auaricie lex medicamen habet
 Est mea bursa potens lex inde subacta silebit
 Proueniens auro singula mea fugo
 Aut si magnatis michi curia sit specialis
 Nil opus est legum virib; ipse loquor
 Continua dum sic placat illa acatix
 Non habet ultimas iam noua plaga locum

Quic loquitur quasi p epistolam Iudicib;
 illis directam qui in aduoca suaz diu
 ciaz multitudinē sperantes cum adu
 torem suum ponere nullatenus dignant

Quoniam Iudicia vite mortis
 quoz; verum
 Clauditis in manibus appreciata lucris
 De qua iusticia vosmet saluare putatis
 Eum sit lex alijs vendita gestra dolis
 D dilectores mundi falsiq; potentes
 Terre qm; deos esse putatis opes
 O qui mundanos sic affectatis honores
 Est quib; assidua sollicitudo comes
 Dyfite precipitem qm; seruis adua casum
 Expectantq; leui mobilitate admitt
 Seruus alta cadit ventozum flatib; arbor
 Planta satis placido pmanet atq; gradu
 Aerias alpes nub; caudescere firmus
 Quas subito torquent frigus e omne gelu
 Est ibi ventozum rabies pessima diuinq;

Temperiem gratam proxima Gallis habet
 Sic vobis nunqm desunt aduersa potentes
 Nec paup est vobis certa nec colla quies
Quic michi diuitib; si quando desunt hostis
 Quin magis hos quassat sepe vniua grauis
 Non dat seruas nec ebire nec purpura somnos
 Paupertas vili stramine tuta iacet
 Perdere quo possunt torquet timor omnis auaros
 Vanaq; sollicitis incutit umbra metus
 Anxi possessor formidat semp e omnem
 Ad stridentem fures estimat esse ppe
 Arma venena timet fructum timet atq; viximas
 fiduciam certam diues habere nequit
 Hunc dnm querit opes cruciat miserando cupido
 Eum iam quesitas cepit habere timor
 Sic igitur miser est dnm pauper querit habere
 Et miser est diues pdere dnmq; timet
 Dnm racet in plimie vigilans mens aspa sentit
 fferuet enim vaxys exagitata dolis
 Dicit habere volo vicini paupis agrum
 Est etenim campus proximus ille meis
 Sic fugat a domib; pupillos ipse paterno
 Insequit viduas iudicib;q; premit
 Delicis fruntur de rebus pauperis iste
 Dampna sed alterius computat esse nichil
 Si possit mundum lucrari quo deus esset
 Ulterius stare nollet in corde dnm
Iudex nonne tm fulgor tibi sufficit anxi
 Ut careat tenebris mens tua ceca tuis
 Approprias aurum tibi fertile nec tamen bngm
 Ad sterilem vitam respicis ipse tuam
 Iusticie montes iudex by ardua pirus
 Scandit dnm mundi rebus omstus erit
 Agrozum fines longos extendere queris
 Nec reputas vite tempora curta tue
 Quid petis argentum tibi spem quid pomp in auru
 Dumt nam omnes orimb; orbis opes

Sepibus ista dei data conspicis hostibus esse
 Ante deum nulla laus e habetur eis
 Ista paganus habet iudeus latro cruentus
 Et crede q' ratus spe dat ista deus
 Patua puto quocumq; malos contingit habere
 Non est prauorum copia grande bonum
 O quotiens vir iustus eret stelerosus abndat
 Hic sed non alibi us qma regnat ibi
 Dilectus domini moritur. Inimicis autem
 Non tamen hii xpi sunt in amore pares
 Egrotat iustus Inimicus famis floret iniquus
 Sine tamen proprium quisq; reportat omne
 Si tamen in mundo iudex sibi ferre salutem
 Possit non curat quid sibi sine erit
 O qui cuncta cupis cur temet deseris omne
 Est quod in orbe tenes sed neq; temet habes
 O qui stis alios non te tu notus ad omnes
 Non tibi quid prodest illa sciencia ml
 Te notus igitur primo me nocte secundo
 Rectum iudicium sic sapient' age
 Omnia que mundi sunt dilige omnia ppd
 Inqms e ex nichilo credis habere satie
 Tu celum pdis mundum lucras mane
 Corpus importas spiritus inde cadit
 Est tibi profectum vanum tibi mobile firmu
 Talis enim iudex non bene sentit opus
 Edificas turres thalamos nouitate politos
 Quicquid e est orbis plus deitate colis
 Edificas ampla fossa clauderis in arca
 Quo medium frontis ostia clausa prement
 Quid bestes referam lectos vel iudicis edes
 Quorum honores nescit habere pares
 Quam modo prospiceret habitacula queq; fuerunt
 Alterius nomte diceret illa iomo
 Gloria nome tunc erit aut tibi pompa penne
 Quas facis in domib; Inimicis tua lucra lapis
 En cecidit babilon cecidit quoq; maxima Troia

Romaq; omnipotens hui tenet illa locum
 Omnis habet subitum mundana potencia sine
 Atq; fuga celeri deserit ipsa suos
 Iudex ergo tunc magnos qui standio honores
 Teq; vniuersos stare momento loco
 Omne quod est mundi tibi carum transtet a te
 Inq; tunc meritis iudicat ipse deus
 Siqua q; lex domini tunc que modo carnis meque
 Distinguetq; tibi pondera iusta dabit
 Cum te terribilis exactor missus ab equo
 Iudice subshneri merget in yma lacu
 Protholor infelix tunc q'mus sero dolebis
 Talibus in falsis spem posuisse bono
 Gemma vel argentum nec ibi descendet e aurum
 Nec fragilis mundi gloria lapsa breui
 Iudicib; populi vanum tamen quod in ista
 Vtateria straxi pdita verba dedi
 Que nam iusticia que vel sit iudicis equa
 Conditio non est tempore visa modo
 Iusticiarius est sub tali nomine fallit
 Quam sine iusticia nomen mane gerit
Hic loquitur de errore Vicecomitum Valluoz
necnon e in Assisis iuratorum qui singuli au
ro conducti diuitum causis iniustis supportan
tes paupes absq; iusticia calumpniantur et op
primunt // Capitulum Sextum
Conuinciam Vicecomitib; quid
 dicere possim
 Nunquid in Assisie dant nocimenta curio
 Macra fit ex causa de qua eriget vnicio nulla
 Distillans tot eis vincta sit inde manne
 Legis in Assise si sunt tua dona recisa
 Jus perit e causa scinditur inde tua
 Si tamen assessa sunt pre manib; tua dona
 Tunc potes assisio sinere lucra tunc
 Utq; boluem precio qui fiat conductus aratro
 Sic tibi inatoc munere ferre valeo

In tibi proqz tuis vendent pumra mimes
 Sic animum uera ement in corde mea
 Quibus iustam causam sic cerno quietam
 Et instam causam paupis esse ream
 Non comes a hie s; bicio comes accipit ortum
 Iuris auaricie fert tamen ipse bicio
 Sic duo vicecomitibz q; muerere bicio
 Communi populo dant nocimenta modo
 Nec sibi irati sapunt quid sit nisi lucri
 De sale conditum quod dabis ante manum
 Causidica lanam rapiunt isti quoqz pellem
 Tollunt sic moxi nil remanebit ou
 Sic ego legiseris concludens vltima pimus
 Duo q; ex huius lex biget ecce nona
 De margaritas si porcus firmat in estas
 Sumunt legiseri sic modo uua sibi
Uendere iusticiam quid id est nisi vendere xpm
 Quem iudas impido vendidit ipse dolo
 Numquid adhuc iude simlis quis sunt in orbe
 In mo sibi plures emere credo pares
 Namqz semel iudam talem committere culpam
 Commis hinc & eo penitusse lego
 Nunc tamen ut merces vendunt coram omnes
 Gaudentes lucrum sic habuisse sim
 Retulit hoc precium iudas quod cepit inquit
 Nec liquet hinc beman promeruisse suam
 Nunc erit ergo quid hinc vendunt qui uua frustre
 Est quibz hora fori quotidiana quasi
 Ut vorat & struce tenet ipsa vorago geheme
 Nec redit ullus homo liber ab ore suo
 Sic modo qui vendunt leges qui premia capiunt
 Nec valet a manibus tollere nemo sine
 Et quia sic similes inferno simtq; tenaces
 Credo q; infernus sine tenebit eos
Quid seu Salinus dicam qui simt Acherontis
 Ut rapide furie tu magis inde cane
 Quo portas intrant pnestica dampna figurant

Euntio namqz hinc de comitat' eio
 De crati bnfso maledixit sic maledicto
 Tot legum domine & sine lege magis
Que loquit' q; sicut homines esse sup terra
 nere sario expedit: ita leges ad eorum regn
 men in situ oportet dummodo tamen leges
 Custodes verum a falso dystermentis vinctiqz
 quod suum est equo pondere distribuunt de
 erroribus tamen & mueris modo contingen
 tibus omnipotens qui cuncta dysternt au
 sis melius nouit. Capitulum septimo
Pro transgressor fuerant // Ta' n'
 Quilibet ut merita posse hene sua
 Nunc tamen iste bonus pmetur & alter inquis
 Quin biget q; auu iustificatur eo
 Omnia tempus hant & habet sua tempora tempus
 Causaq; sic causas debet habere suas
 Quid mare conferret altis dmi fluctuat vndis
 Sit nisi nams ei quam behio vnda fluens
 Sed quid fert nams nisi naua regens sit in illa
 Quid balot aut naua si sibi remus abest. Aut quid naua valet
 Quid mare quid nams quid naua vel est sibi remus
 Sic nisi portus aquis ventus & aptus eis
Quo sine lege quid est aut lex sine iudice quid na
 Aut quid si iudex sit sine iusticia
 In patria nostra si quis circumspicit acta
 Hec tua carnet ibi sepe tmenda michi
 Omnia dampna grauant sed nulla tamen grauoza
 Quam cum iusticiam iustus hene nequit
 Ex iniusticia distordia cecitat & inde
 Cessat amor solitus inuermuat atq; domus
 Ut uenit si bemat bemt dmsio scem
 Terraq; diuisa non bene stabit ea Et diuisa hinc non bene terra manet
 Et quodenuiqz sit hoc p se quod stave naqmbit
 De sibi nam subito corruet absqz modo
Quo enim deus est dicens q; regna pibunt
 In se diuisa credoq; dicta sua diuisa in se